

העולם הזה

★ סרטי השנה

העולם הזה בחר בסרטים ובשחקנים הטובים והרעים ביותר שיש.

★ "התקפנו משרת דמת-גן!"

משתתפי הפעולה של אצ"ל מצויים גיב שנית את הפעולה שבה נמצע דוב גרונר במקום ההתקפה, למען קוראי "העולם הזה".

העולם הזה

השבועון המצויר לאיפורמציה

רחוב נליקסון 8, תל-אביב
(ליד תיאטרון "הא"י")
מ.ד. 136, טל. (זמני) 66785
מען למעברים: "עלמסטר"
משרד המערכת בירושלים
רחוב דוד המלך (יוליאנו)
פול משרד הסער

עורך הכיתוב:
דוב איתן
הכתב הראשי:
אהרון דולב

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך התבנית:
רוש
הצלם הראשי:
פאול גולדמן

עורכי מדורים:

מיכאל אלמו, יחיאל כשן, נציה נבי, איתמר עילם.

משתתפים קבועים:

פרנצה גרובער, רפאל חיים, אסתר מאכר, פיליס מירא, יצחק לבני, צבי שש.

ראש-משרד, ירושלים:

דוד רובינר

סופרי-חוק:

מונטי גייקובס, נבריא דנו, שמואל מירון.

המ"ל: העולם הזה כ"פ, דפוס ישראל, תל-אביב

22

כל אחד מאתנו ראה כמה וכמה משפטים ציבוריים. היו אלה, לרוב, הצגות מבריימות בקפדנות. האומרים, "העדיפות", פסק הדין — הכל היה ברור, פחות או יותר, מראש. המחזה כולו היה מעניין — אך לא בלתי-צפוי.

משקיבלנו על עצמנו לערוך משפט ציבורי על הנוער העברי — ההופעה הראשונה בעליפה של עורכי העולם הזה מאז נגש לו לידה — את הוצאת העתון לפני שנתים ומחצה — לא רצינו לערוך הצגה מעין זו. כמו תמיד, גם הפעם, ברצוננו ליצור מסגרת בה יוכל הנוער למצוא לעצמו בטיח, ללא מלצרי-יושר. היתה הנחתנו שדבריו של האיש הפשוט, דברים היוצאים מן הלב ללא הכנה, מענינים יותר מאשר דבריהם המלווים, המוכנים מראש, של אישי ציבור רמי מעלה.

דומני כי המסגרת אשר קבענו למשפט, שיתקיים בליל שבת של השבוע הבא, היא מקרית למדי. הדגש יונה ביסוד הספונטני, הבלתי מתוכנן: הקהל עצמו יספק את הדובים העיקריים. כדי למנוע פסקי-דין מבינים מסרנו את השיפוט למוסד בלתי-ישראלי — חבר-מושבעים, מורכב מאנשים אשר ייבחרו מקרית מתוך הקהל, והוא יחליט אם הוכחה אשמתו של האיש או לא. והוא הדיון לגבי העדים. לא רצינו בעדים ש'למדו את תורתם מתוך ספרים' רצינו בעדים המכירים את המצב מתוך החיים, מתוך חיותם האישית. גם לכך היה הפתרון פשוט: העדים ייקראו או מקרב הקהל, יתבקשו למסור עדות רק על דברים שהם יודעים אותם מתוך ידיעה בלתי-אמצעית.

למשפט כזה, שפרטיו אינם מבוזבזים וקבועים מראש, ורושה יז מכונת. אני שמח להודיע שהצלחנו לרכוש את עזרתו של אדם שהתמחה בשטח זה, ולא דוקא במשפט אלא באה. אליעזר מלחי, שופט השלום הראשי בתל-אביב, הניח הגמנסיה הצליח, 35 ינהל את המשפט ויעמוד בראש צוות של מומחים שיבטיח את הניהול המשפטי והציבורי המוסמך. צוות זה כולל בין היתר גם את יגאל מוסינזון. הקפיטור הוא עורך הדין הצעיר (30) שמואל תמיר, שעבר מפקד אצ"ל בירושלים שעבר את בחינת עורכי הדין בגלות קניה. לעומתו יתיצב, כראש ההגנה, אדם שתפקידו במדינה הוא לקטרג: משנה לפרקליט המחוז אליעזר לייבסון, בן 39, אחד ממיטב נציגי המדינה באולם בית המשפט.

בהתכנס, השבוע, צוות זה לדון בכמה צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

צדדים משפטיים, נגדלו כמה וכמה בעיות. הראשונה: מהו ומיהו הנוער? האם המדובר בה כלל בני דורנו, החל ביגאל אלון וכלה בבוגרי הששית? או אולי יש לייחד את הדיבור לשיכבת-הגיל הצעירה ביותר, כהתבנים.

לאותו נוער שגדל אחרי מלחמת העצמאות וי השונה במידה ניכרת מאחיו הקשישים יר תר?

עלמה גם הצעה מענינת מאד: הפרט בכ"ת האשמה כי דור זה נוטל מכל הבחינות מן הדור הקודם — דור העליה השניה והשלישית, מיסוד ההתישבות העובדת וההגנה — ולזכות בצורה זו בקנה-מידה ברור שיאפשר השוואת קולעות. הדבר נסלל ב"אופן פורמלי, למען לא לכבול את הקטגוריה, אולם אין ספק שיעלה בשעת המשפט עצמו.

שאלה אחרת היתה, אם לקבוע דמות מזה שית שחסמל את הנאשם המופשט. אחרי שנתקבלה הצעה זו היה צורך במציאת אדם מתאים — עזרי שהיה אופייני לרוב רובו של הדור. לפיכך ביקשנו צעיר עירוני, ששרת בתפקיד קרבי בצה"ל, פרש מאז ל"חיים הפרטיים, איש פחות או יותר להתייחסות הפוליטית של המדינה. איש זה נזר צא בדמותו של חיים פלד, בן 26, איש גבעתי בלונדי וגבתי קומה, שנשא אחרי המלחמה אשה והפך אב לילד.

עם זאת אני סבור כי מלאנו את תפקידנו. את הצלחת המשפט אנחנו מוסרים, למעשה, לידי הציבור עצמו. אם נתראה בליל השבת של שבוע הבא, נוכל להחזיק באיו מידה היה חשוב זה מוצדק.

השבוע קיבלתי, ממאריס, מכתב-הממלא את לבי גאוה מיוחדת. חתום על המכתב אורי קיסרי, מיסד העוול הזה לפני 16 שנה, שעה שרוב העורכים הנוכחיים עוד יישבו על ספסלי בית הספר העממי (קורא את 9 בערב בחשאי, בעת השקור לציור).

כותב אורי קיסרי: "המלחמה השניה של מכתב זה היא לחזק את ידיכם ולחזק כם עבור מאמכם. קול קורא במדבר". אני גאה שיסדתי את הבמה הזאת, כשאני נתקל בפרפורטגיה מצוינת שכזו ובמאמר כה אמין, כה חקוף וכה שלם, היסטורי" מבחינת המחשבה, הרגש, הניתוח וההעזה.

"יש כחכם! חרי, כשאני מהרהר תוך כדי הסתכלות בשמ של העתון — העולם הזה — אני אומר לעצמי, שהילד שלי פשט צורה ולבש צורה, ובצאתו את בית אביו נדד לכרכים, שמעבר לים" והיה לטיפוס חדש, שונה מהטיפוס שהתהלך בכנותו ה"פסים שתפרו לו אביו ואמהותיו הרבות". אלא, ששכחו לו אביו, אני מניע למסקנה שלב ושהבחינון גם יחד, כי אם לא שגינת את שמו של העתון שעה שרשכ"תם אותו, הרי זה משום שהרגשתם כי למי רות הלך זה המשך.

"אימצתם לכם את בני. נפלא הדבר כיצד הפכתם את עצביו לשיריים ואת ינותיו ו" שמן היות שלו למים חיים מן המעין!"

הכעיה נם מקורות הראות שלנו. הננו מומנים אתכם לשלוח את כתבתכם או איש המערכת שלכם אלינו לבניי האומה בירושלים, כדי ללמוד את בעיותינו באותה מדה של רצינות שכפי הנראה למדתם את הבעיות של המוסדות האחרים. אנו מטילים בספק רב אם אחרי בקור זה עדיין ימצא מקום לכותרת כמו, "שחיתות מוסדות". תר על

בן: נדמה לנו שאחרי בקור כזה תמצאו מקום לרשימה מיוחדת על בניי האומה ו"ככוש" שממח" ברוח אחרת לנמרי.

י. רישין, מגזל מחלקת הארגון ופרסום, אגוד בניי האומה, ירושלים

האמנם לא מצא העולם הזה חבר רביעי לשלישי אדירי, נוי, בודינגר? אני הייתי מציע להכיר ניסוך במקום רות... אני מברך בשם עשרות חברים וירידים.

אורח חיפה
אם מברכים אדם בתחילת השנה משמע שמעליי מים עין מעברו וסולחים לו על פשעיו. אבל הדרך הישרה ביותר היא להצביע על כל המקור מות הרקובים, לננות את האדם, ולומר לו: חיי שחיתות חיים במשך השנה הזאת.

רות רפאלי, ירושלים
יפתח העולם הזה מרדור קבוע למלחמה בשחיתות, בכובות, בפרוספקציות, בשחיתות הקולקלות כנהול ענייני ציבור, על ידי איסוף עובדות וניליון. עתונאים זרירים יכולים לפעול כאן הרבה וקוראים נאמנים ומהמנים יסייעו בירכש באינפורמציה הניתנת לביקורת ולכידוקה. לא אבוש ואציע: עובדות בלוש בעזרת לחומים כאלה נגד שחיתות, מברקת ומקודשת על ידי המבטלה... יניח העתון יסוד לתנועה למען תיקון המידות ועקירת הרע מקרבנו. קראנו על התחלות פה ושם (קבוצה נוער בירושלים) אולם הרי אלה יצורים נפלי, אם לא יתנו להם מעות, היקף תכניות, פומביות וכך הדרוש להקמת תנועה המונית בעלת מימדים וכוח השפעה.

מרדכי שיק, תל-אביב
אין מלים כפי להורות לכם בעד הפרפורטגיה היוצאת מנדר הרניל על איש השנה ד"ר אמיל מוראק, ועל השקור לקוואל דוד אדירי וכל הכורז בו... נשאתם היתירים אשר העומים לא להתעט מפני דבר, למרות שידוע לכם היטב מה עלול להיות צפוי כיום למי שאומר את האמת. אסתר אורבך, רמת-גן

בהעולם הזה (777) התפרסמה כתבה על י. יורעאלי, מן מגזל לאומי ישראלי בעכו. הוצאת ואני הייתי צד במשא ומתן, ביחד עם אנשי קולנוע יחיע, שהנהגת בקשר עם רכישת המגרשים, וירועים לי, אימא, כל הפרטים לאשר רם. ותואיל ובכתבתכם מוסרם פרטים בלתי מדויקים, אשר בקבוצת פרסומם נגרם נזק מוסרי חמור ביותר למר יורעאלי הנ"ל, הנני מוצא לחובה, להפנות את תשומת לבכם לעובדה זו ובכיוון חיתר לציון את הפרטים דלקמן:

(א) הסכום המדובר של 30,000 ל"י, כלל, מחזן למחיר המגרשים, נם סעיפים אחרים כגון הוצאות רישום הכרזה שעמדה להיסוד, הונחת כתביות אצל המגרשים וכדומה.

(ב) לא נדרשנו על ידי מר יורעאלי להשקיע סך 20,000 ל"י על השכונת הסכום הנ"ל, אלא הוכנס ממשרד שקואופרטיב קולנוע יחיע ביחד אתי נשקיע 50 אחוז של הסכום ונקבל ביחד 51 אחוז של המניות בכתבה שעמדה להיסוד.

(ג) מר יורעאלי לא התכחש מעולם לקבלת הסך של 6,000 ל"י ולא סירב אף פעם לתת לנו קבלת על כך. החיפס מזה הוא הנכון: מר יורעאלי הציע לנו כמה פעמים לקבל ממנו קבלה ואנו לא קבלנוה מידו אלא לאחר זמן וכלל כל לחץ מצדנו, ולבקשתנו הראשונה.

(ד) הסך של 12,000 ל"י הושלש בידי עורך דין של המוכרים (מספחה פרסית), על חשבון המגרשים, על מנת שיימכר למוכר לאחר שימלא אחרי תנאים מסוימים (שחזרו המגרשים האופסטרופוס, תשלום מסים וכדומה) וזאת תוך פרק זמן שנקבע לכך למפרע. למרות העובדה שכספים אלה היו מוקפאים אצל עורך הדין, עוד לנו מר יורעאלי לקבל בחזרה (לפי בקשתנו) את חלקנו בהשלשה וזאת ממקורות אחרים ולאחר שטמח ועמל על כך רבות, ואנו אסירי תודה לו על כך.

אבקשכם, אימא, לפרסם את מכתבי זה במקום ובצורה המתאימה בנייון הקרוב של עתונכם, על מנת לחזק במידת האפשר את הנזק המוסרי שנגרם למר יורעאלי על ידי פרסום האינפורמציה הבלתי מדויקת שנמסרה לכם. אני חוזר ומצייין כי מר יורעאלי התנהג עמנו בהיננות, מרובה ביותר, ולא רק שאין לי איוז טענות שהן כלסיו, אלא שאני שמח להודות לו בפומבי ומעל דפי עתונכם, על פעלו. אני יכול להצהיר לכל מכיריו ומקוריו הרבים של מר יורעאלי הירוע לכלולו כאדם ישר והנזן וללא כל שמץ של דופי.

יוסף מיטקוביץ, עכו

המשפט על הנוער
במקום לערוך משפט על הנוער הישראלי (העין 278) היתה מצוין לכם משנה יותר מקור נוסף לערוך משפט ציבורי שלא היה לו תקדים בעולם כולו (ע"כ כמה שידוע לי). בן הנאשם מים יהיו המכוננים, שהם למעשה האחראים למצבו המוסרי הירוד של הנוער הישראלי. כשר פט אשרל לבחור באחד האישים המפורסמים של מינו, הקטגוריה היוצג על ידי בני הנוער ואילו הסנטינוריה היוצג על ידי באי כוח הנאשמים.

משה בן פורת, ירושלים

גרשון פאר
אם על דפי עתונכם אתם מוקיעים את השחיתות, שאו ברכה על כך. אבל בקחתכם את השפחה הכאובה של גרשון פאר, עוול אתם עור פשים... מתפלאת אנוכי שבייכם אין אף אחד בעל מצפון השואל כיצד לעזור לאותו אדם בעל השם אשר הפך אצלכם לסמל, אתם כותבים (העולם הזה 777): "מעשה גרשון פאר". תחת שם זה קיים אדם בעל הכנה הצדיר לפרנס אשה

במו עיני

זכרון לברכה

לעולה חדש, שטרם רכש ידיעות רבות בשפה העברית, אבדו משקפיים יקרי ערך. רץ לתחנת המשטרה הקרובה, ל' הודיע על כך.

"מה קרה?" שאל אותו השומר התורני. "צרה גדולה" השיב העולה. "המשקפיים היקרות שלי התאבדו".
הקורא יחוש גרום, רח' אנגל 14.
תל-אביב, זוכה בפרס של 1 ל"י.

ושלשה ילדים. עד מתי חושבים אתם לדרוש אותו ומה הטובה שמצמח לכם (מה?)... אם יש באפי שרונכם לעזור מעל דפי עתונכם, תקנו את העוול אשר עשיתם ותבואו עדים לברכה.

אלמונית, תל-אביב
אחרי שגרשון פאר נרפא, אין שום סיבה לגרום לו תכלות בחייו הפרטיים. העולם הזה ישמח, ככל אדם, אם פאר ימצא עבודה הוגנת. הנדנע

אין אני מצטרף לדעתם של אלה הטוענים שה' הנדנע' יכול לבוא במקום תנועות הנוער החלוציות. כפי שראינו על עכשיו מחנך הנדנע' לי תלוציות רק להלכה. לכל היותר שולח הנדנע' (את הניכיון) להיות, תלוציות עשרה ימים" בבאר אורה. בו בזמן מחכות תנועות הנוער התלוציות להנשמה לכל החיים. אלה נקראים תלוצים, לא קצין המקבל משרות.

מ. יחיר, תל-אביב
הנדנע' והמנמה הצבאית הם תולדות של חיי נזר מיליטריסטי כפי שהיה קיים באספספה וב' נרמניה, וכפי שקיים היום בברית המועצות. הנדנע' והמנמה הצבאית נותנות חינוך לאומני מובהק. הם קרש הקיסצה הטוב ביותר להשתלטות קבוצות אנשים עליו שאיפות דיקטטוריות על המדינה. במדינות צבאיות כמו נרמניה, לשעבר, נמצא הצבא מעל לכל בקורת צבורית... המנמה הצבאית הנה הסיבת הנוער לבזר בתוך המכונה והקראת צבא. מתקירה הוא להכין את הנוער לקראת חיים במדינה לאומנית.

דן מרגלית, תל-אביב

מרטי השנה
ארבעת הפרטים הטובים ביותר של השנה הם, לפי דעתי: שפון הכשרים, הנדנע' והנדנע' כמעט, מבעד לחלון, השחקן הטוב ביותר של השנה הוא ג'ורג' פיליס (ששם הכשרים).

יחיאל בן שלום, תל-אביב
הפרטים הטובים ביותר: קרואו הנזול, על עכי ביום ואנשים, מרץ נאמנה, שמשון ויליזה. הפרטים הרעים ביותר: אכזבת אב, זעקת הארץ מה, סיפור לאוויזיה, ספורי הוסמן, ספונדנים עליונים.

שמואל קמינר, ירושלים
פרט השנה הטוב מבחינה טכנית הוא אביר פוכב חובה, בו אני רואים התקדמות רבה בכל השטחים, כולל הפוליטי.

אביב צור, תל-אביב
פרט השנה הוא ללא כל ספק הפרט הרומי אביר פוכב חובה... ללא כל ברק של תעמולה. ביק אלמוני תל-אביב

ראה בעמודים 8-9 במי בחר העולם הזה.

ההפליה העדתית
בזמנו פרסמתם חקירה על בעיית ההפליה הע' דתית בארץ. קיימת נם בעיית הנושואים הכינ' עתהיים נתקלתי בבעיה זו כשנתמנשתי תחת עצה לחבר ממוצא "אשכנזי" החושב לשאת לאשה בחזרת "ספרדיה" ללידת הארץ. התנגדות הוריו, הבדלי השקפות עולם ורמת חיים של שתי ה' משפחות מקשות עליו את ההתלבט.

נחום כהן, ירושלים
המערכת קיבלה את הצעת הקורא כנה, פתחה בחקירה מקיפה.

זמן
מכתב של כמאת אלף ק"מ מהארץ הגיע לידי העולם הזה (774). הדנשהי צורך להביע לכם את התקוות על הכתבה המצוינת לכרוש של חוקן. מן הכותבת על לשורה האחרונה אפשר ללמוד את כל הפרטים החשובים על האדם וה' מסקר הירגון. הכתבה למאוינים לתכניתו ברדיו המקומי ואספרי להם על תולדות ההנהגה ועל אשיות המרכיבים. אותו נליון יסייע לי בהבהר לא רק ידירי תיהוירים מתענינים בנעשה בישראל וממש בולעית את העתון, נם הנוצרים מבקשים הסברים ובאורים.

צבי ברעמי, דנור, ארצות הברית.

ה ש ע ר

הוליווד היתה מרחקה: בטי גרייבל, מלכת הסרטים המוסיקליים של חברת פוקס הוצאה מרשימת המשתתפים בסרט גברים אוהבים בלונדון, במקומה נכנסה לתפקיד הראשי מארילין מונרו, שעד לפני פחות משנתיים היתה ידועה רק כדוגמנית בעלת גוף מחוטב.

עלית על הגערה שלדעת רוב מבקרים אינה ידועת כלל לשחק, בהתאם למסורת ההוליוודית, מסחררת, מהירה וחסרת הגיון לחלוטין. מלבד שרפון פוטוגני מאד, גוף שיש בו כל המעלות, מצטיינת מארילין מונרו גם באמנות הכנהי שהיא מפליטה מדי פעם, להנאתם של מעריציה.

בשכונת הזה-העולם הזה
ק'בוא אול ע'ר
ציות-מחקר של "העולם הזה" ערך זו הפעם הראשונה השוואה בין רמת-המחיה של עובד עירוני ושל חבר קיבוץ, הגיע למסקנות מאזפחות.

לוגי 22

מכתבים

ירושלמי, לא שרתתם לחתקשר אתנו וללמוד את הכעיה נם מקורות הראות שלנו. הננו מומנים אתכם לשלוח את כתבתכם או איש המערכת שלכם אלינו לבניי האומה בירושלים, כדי ללמוד את בעיותינו באותה מדה של רצינות שכפי הנראה למדתם את הבעיות של המוסדות האחרים. אנו מטילים בספק רב אם אחרי בקור זה עדיין ימצא מקום לכותרת כמו, "שחיתות מוסדות". תר על

השחיתות
בהעולם הזה (777) הנכם מפרסמים את התמונה של חמשת חברי אגוד בניי האומה אשר התמונה לבקר חמשת בניי האומה בקצתם את הכותרת "שחיתות מוסדות". אנו מכירים כי פרסום זה נובע מאי ידיעה. אתם שהדנשהם כנליונכם זה כי כל החומר עבר בדיקה של צוות חוקרים, במשך שלשה חודשים. צוות שכראשו עומד חוקר

3 הרוגים ופצועים רבים בהתקפת יום על תחנת המטרה ברמת-גן - נשדד נשק פעולת-הסחה בתחנת הרכבת בת"א.

בנייהם גם הפצועים. כנראה קשה להעריך את גודל הפגיעה. נשדד נשק אחד, שנינו הניידת הפועלת רגלי אחד נוסף. הנשדד האחר, אחד מהם, נשדד נשק אחד, שנינו הניידת הפועלת רגלי אחד נוסף. הנשדד האחר, אחד מהם, נשדד נשק אחד, שנינו הניידת הפועלת רגלי אחד נוסף.

בבית קטן ברחוב יהושע בן נון, בצפונה של תל-אביב, החלו להתקדם תכניות. היה זה מקום מגוריו של בגין, שהסתווה כהלכה מאחורי זקן עבות של בחור ישיבה. הוא שמר על קשר עם חברי מפקדתו, באמצעות פקידה בבית מסחר מדומה לצעצועים בר-חוב ביאליק. היא היתה מבקרת אותו יום יום, מעבירה את הוראותיו הלאה אל חברי המפקדה האחרים. לכן היו באים, בהתחפשויות שונות: עמיתי פגלין שמילא את תפקיד קצין המבצעים לאחר מאסרו של "איתן", כשהוא לבוש בגדי עבודה, נושא בידו מכשירי שרברבות. כלפי חוץ הוא בא לתקן את הביוב. לרחוב יהושע בן נון היו באים מפקידה לפקידה גם חיים לנדאו ("אברהם"), ראש מטה האצ"ל, בצלאל "עמיצור", מפקד מחוז רמת-גן, פתח תקוה והדרום.

כרז בדם. באספות המפקדה תוכננו אותם זמנים התקפות על מחנות גופש צבאיים בתל-אביב וב-נתניה שמטרתן היתה כפולה: לחסוך בדם, לרכוש

לא היתה זו הפעולה הגדולה ביותר של הארגון הצבאי הלאומי. לא היתה זו הפעולה הנועזת ביותר שלו, אבל היא נכנסה להיסטוריה, כיוון שבה נפל שבוי בידי הבריטים. שמו: היה דוב גרונר.

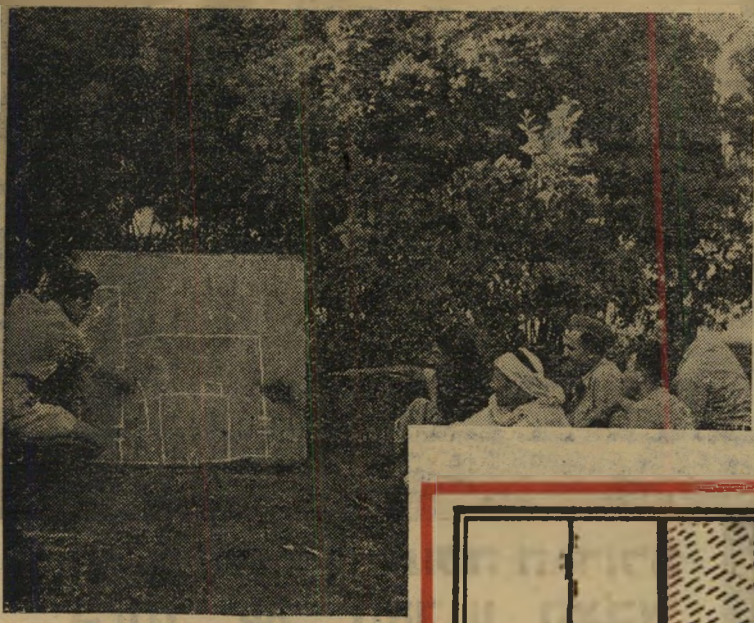
ש לי בחור לעבודה הזאת, אמר יש ראל פיינרמן ("אהוד"). "שמו דוב, עמיתי פגלין (גדעון)". קצין הי-מבצעים של האצ"ל לא היה צריך להתאמץ כדי שבוכרנו תצטייר שוב דמות הבחור השתקן, הנאמן והאמיץ מיץ שהכירו מפעולה קודמת: ההסתערות על שדה התעופה בקסטינה, השמדת 24 מפציצים כבדים. דוב מילא את תפקידו באופן יסודי, מתוך שלווה חיי-לית, ציות ומשמעת למופת, למרות שהיה מבוגר בהרבה ממפקדיו.

עם צירופו של דוב לפעולה, היה צוות המפקד דים מלא. מפקדה הכללי של הפעולה יהיה אלעזר פדהצור, בנו של משה פודהצור, נשיא הקהילה בצפת. המקלען יהיה ישראל פיינרמן, המשמש עדיין בצבא הבריטי כמדריך להתגוננות מפני גזים במחנה האימונים של המתגייסים הארצישראליים ברחובות. על חוליית הסבלים יהיה אחראי דוב גרונר, אשר לא מכבר פשט את המדים הבריטיים. מפקדים אחרים נתמנו לעמוד בראש פעולות הסחה וחילוץ שונות. תכנית ההתקפה על משטרת רמת גן יצאה מגדר התיכנון, נכנסה לשלב הביצוע.

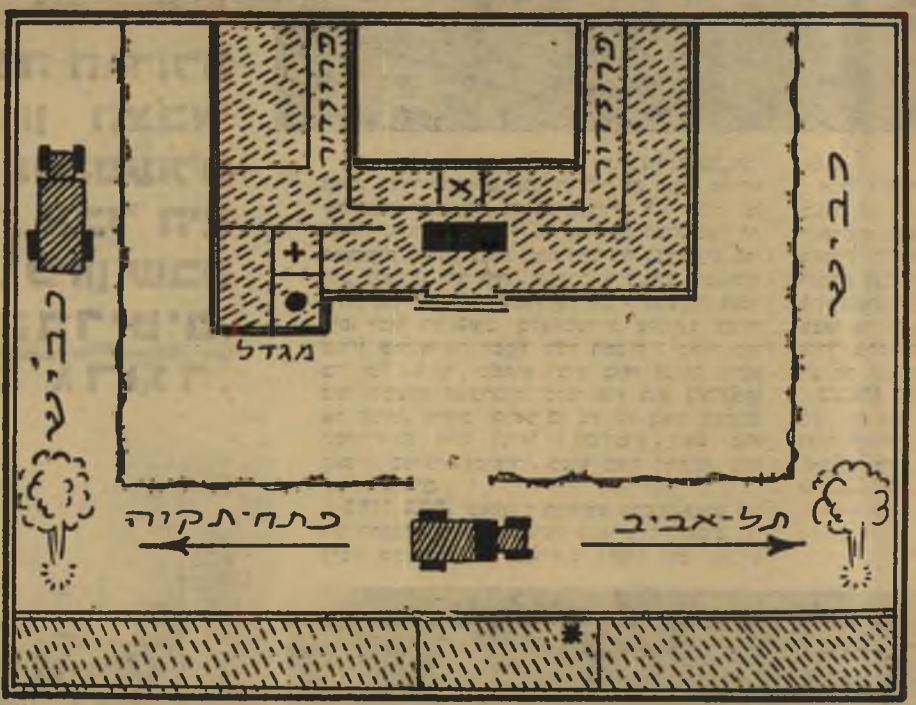
רכישת נשק. רעיון ההתקפה נולד חודש לפני ביצועה. באחד מימי חודש מרץ 1946 נפלו בידי הבריטים, בעת שהתאמנו על חולות בת ים, 31 צעירים, מבחירי צוות הפיקוד של האצ"ל. יחד עם האנשים נפלה גם כמות נשק. לא היתה זו כמות שנראתה גדולה ורצינית בעיני האנגלים. ובעיני הישוב, אבל למעשה איבד האצ"ל קרוב ל-60 אחוז מכמות הנשק אשר לרשותו. עובדה זו אילצה את מנחם בגין ("בן-דוד") ואנשי המפקדה שלו לתכנן מה שנקרא רכישת נשק, כלומר התפרצות לחוף מתי-קן צבאי או משטרה, "החרימת" הנשק המצוי בתוכו.

* ביניהם ירוחם ליבני ("איתן"), קצין המבצעים של "הארגון".
** בכל ה"חיס" שלהם הגזימו האנגלים בכוחו של "הארגון", ביחס של 1:6.

התכנית והתדריך. ששם, גד, אנחנו מתקיפים את משטרת רמת-גן, ואתה מתמנה למפקד דה"ה, הודיע עמיחי פגלין (גד"ע) קצין המבצעים של אצ"ל לאלעזר פדה-צור (גד"), בביתו של הראשון, ברחוב מקוה-ישי ראל, (מימין), ת"א, גד", יליד צפת, השתתף בפעולות אצ"ל מרובות. לאחר שמסר "גדעון" ל"גד" התכנית בקוים כלליים, הת"וה האחרון את הפעולה לפר"טיה, מסר אותם בתדריך לכל הפקודים, בפרדס במרכז פתח תקוה. מחוסר אנשים, שותפו בפעולה, ברנע האחרון, לא רק הלוחמים, גם האפסנאים שהביאו למקום, בשקים, את הנשק.

של חטיבת התכנון שבראשה עמד קצין המבצעים בעצמו, עמיחי. בין האנשים, אוהדי אצ"ל וסוכניו במשטרה ובצבא. שנתבקשו לספק אינפורמציה מתאימה, היה גם שר טר * ששירת במשטרת רמת-גן, התגורר בה בחברת אשתו וילדיו, הוא גילה, בראיון עם עמיחי בבית עמרם בנימיני, זמר חסידי אצ"ל, ברחוב מונטיפיורי 48 תל-אביב, כי בבנין משטרת רמת גן הוצפנה כמות רצינית של נשק, אבל לא במחסן הרגיל, כי אם בחדר בקומה הראשונה (ראה ציור +). עמיחי חקר את השוטר, הציל ממנו כמה פרטים מעניינים בין היתר, ככל שהמודיע הרבה בפרטים נסתמנה במוחו של קצין המבצעים, בבהירות גדולה והולכת התמונה הכ"לית של ההתקפה. כאשר סיפר את פרטיה למפקדו, והרו פניו של בנין, התלהב מכל הענין, ראה בו מבצע

* כיון שהאיש ממלא תפקיד חשוב במשטרת ישראל, הוא מבכר לשמוע על עלום שמו.

צבאי קלאסי. לדלדל את הכחות. התכנית, כפי שעבדו אותה עמיחי ואלעזר שנתמנה למפקדה היתה זו: במכור נית צבאית, "מוחרמת" יגיעו כ-10 אנשי אצ"ל, לבושים כערבים ומלחים על ידי סמל ורב טוראי "בריטים" אל פתח המשטרה. האנשים במדים יסבירו לשוטרי התחנה, כי הערבים הגם עבריינים מעובדי המחנה בתל-ליטוינסקי, מובאים לכלא התחנה, כי הן שהצבא עצמו לא היה מעונין או אורחים. ברגע שתינתן רשות כניסה לתחנה, ישתלטו עליה הלוחמים לפי אות מוסכם, יגשו אל דלת מחסן הנשק, יפרצו אותה, יעמיסו את הנשק על המכונית בעזרת קבוצת ה"ס" בליים" שהתרכזה מול תחנת המשטרה, על המדרכה שליד בית החרושת קריניצי, עשתה רושם של פועלים המצפים לעבודה או לתחבורה. אותה שעה יחפה ישראל פיינרמן על הפעולה ממרפסת סמוכה (בציור *). ימנע מאת השוטרים הבריטיים שבקומה ה"שניה את אפשרויות היריה מלמעלה

המסווה מוסר. לקריאתו של המפקד (שהיה לבוש בפעולה בגדי קורפורל בריטי, שלא כמו בתמונה המבויתת): "אבי גיזונס" שלפו ה"בריטים" את נשקם, הכריחו את התורני ושומר אחר להרים את ידיהם, תחת כיסוי חברים, הריקו את מחסן הנשק,

מחויץ לפעולה. שני השוטרים הובלו אל חדר המעצר במשטרה, ישבו שם בשקט מוחלט, אחוזי פחד מוות, במשך שלושים וחמש הרגעים של ההתקפה. שאר השוטרים הוחזקו בחדריהם, אולצו, תחת איום נשם כדורים, לא לצאת החוצה, לעזרת חברים המותקפים.

כדי למנוע ביאתה של תגבורת משטרה וצבא מצד שרונה ופתח תקוה נקבע כי שתי כיתות תעצורנה את התנועה, אחת ליד קולנוע רמה, השנייה ליד הכניסה לבני-ברק. פעולת הסחה תעשה בתל-אביב, בתחנת הר-בית, מקום בו תנסה קבוצה קטנה של לוחמים

דב גרונר, דב צורף ברנע האחרון. למת-קיפית, קבל על עצמו תפקיד אחראי ביותר: לעמוד בראש חולית הסבלים המוציאים את הנשק מן המחסן. הוא שמע מופת, בעבודתו המהירה והמאומצת, לחבריו. בעת הנסיגה המהירה לא השגיח איש בהעדרו ורק כאשר זזה המכונית ממקומה נשמעו קריאות. דב איננו אולם לא היתה אפשרות לשוב לחפשו מבלי לסכן את כל האנשים. הוא נפל בידי הבריטים, נידון למוות, לאחר שסרב להגן על עצמו במשפט, נתלה בעכו.

ישראל פינגרמן (אהוד), ישראל, חבר "הגנה" שערב לאצ"ל, היה חייל בצבא הבריטי, יושב במאסר צבאי לכשסרב לשאת את סמל הגדודים הא"י שנשא את המלה "פלשתינה". בשנים 1945-1946 שימש מדריך לטירונים במחנה רחובות, מטר לעמידת פניו ליד את הפרטים שעזרו לו לחזור אל המחנה (נגד דעת מפקדת אצ"ל), לסלק ממנו את כל מחסן הנשק. ישראל בחר בעצמו את עמדת הברון, ממנה חיפה על המתקנים. הוא נהרג ברנע האחרון לפני הנסיגה. מן הקרב השלישי של הפעולה, יעקב זלוטניק ("נמרוד") לא נותרה שום תמונה.

של שוטרים, קרוב לודאי בריטים, יחלש במידה ניכרת מצבה ההגנתית של תחנת המשטרה.

טבילת אש, בפרנס קטן ברחוב רוט-שילר בפתח תקוה ישבו בבוקר יום שלישי ה-23 באפריל 1946 כמה עשרות האנשים שהיו עתידים לקחת חלק בהתקפה. מולם עמד גד בן ה-19 כשהוא מסביר את פרטיה בעזרת ציור בגיר על לוח שחור. לצדו היה עמיתו פגלון השחרור וגבה הקומה, מקשיב בהתעניינות לבאורי המפקד הצעיר. עיניו סקרו במבט מרחף את היושבים בחצי גורן טול הלוח. היו אלה אנשים מסוגים שונים: אנשי מנגנון אצ"ל, לוחמים ותיקים שראו קרבות קשים, שומם נשפך ואשר שפכו דם אחרים. היו ביניהם טירונים אשר זו תהיה להם טבילת האש הראשונה; בחורים צעירים שאפילו כינוי מחתרתי טרם הודבק להם. וישב שם, קצת יוצא דופן בגלל בגדיו חור, דוב גרונר.

ככל שנסתמנו פרטי התכנית אחזה התלהבות את שומעיה. גם להם, כמו למפקדם, נראתה מושלמת.

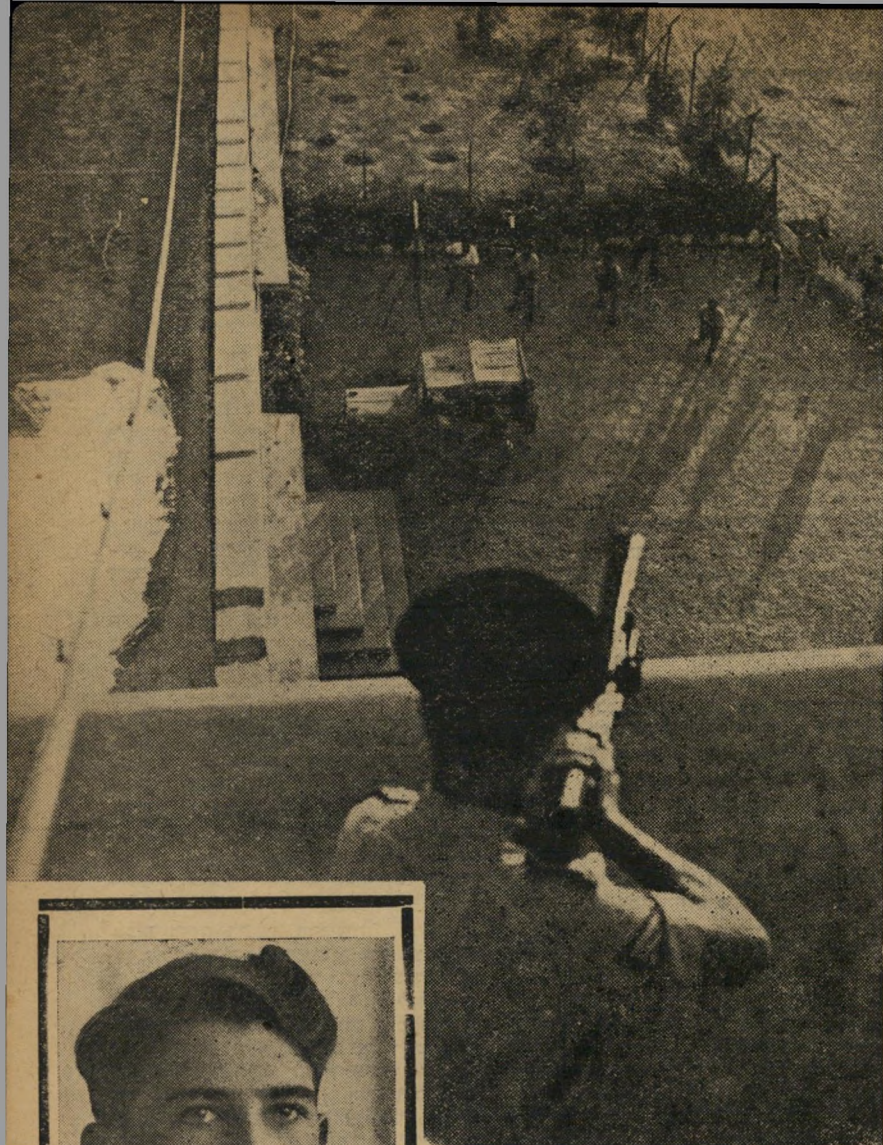
אסור שהפעולה תימשך יותר מחצי שעה. הזוהר גד. עלינו להסתלק בטרם תספיק לבוא לשם תגבורת.

לאן להסתלק? מסביר גד:

"הסבלים שלא יהיו מזוינים התערבו כחום הפעולה בין העוברים ושבים, הלוחמים ילכו במכונית עד לרמת יצחק ותל-יהודה מקום בו יוצפן הנשק, משם יעשו את דרכם איש איש לעברו ברגל."

למי הגווייה? היציאה לדרך, ההתארגנות במקומות, עברו ללא תקלות. התכנון המדויק, ההגיון הפשוט שבתכנית לא הניחו מקום לתקלות, ברגעים הראשונים על כל פנים.

רגעים מספר לאחר צהרי היום כבר הישראל פינגרמן ועוזרו דרכים ומוכנים מאד

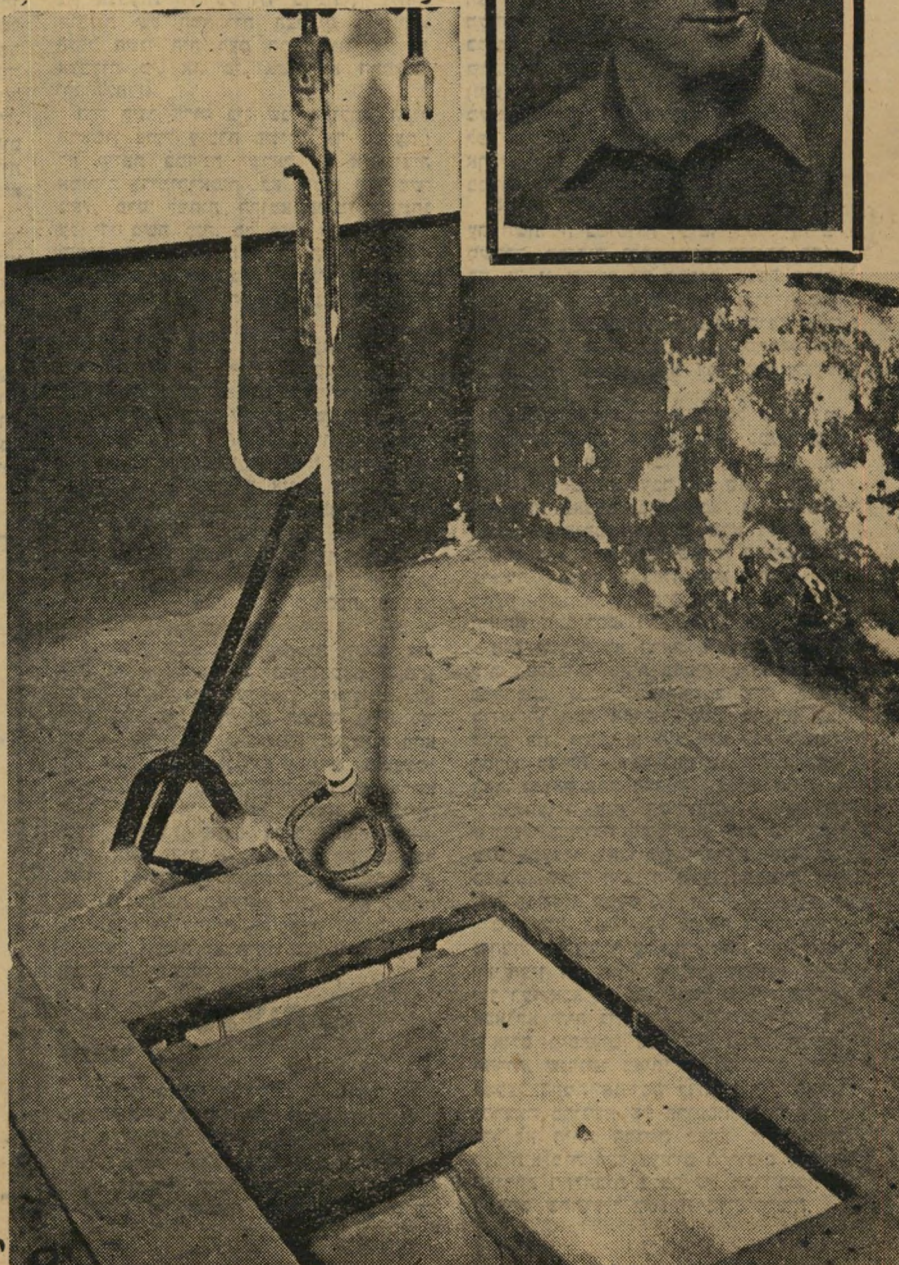
חורי המקלע שלועו כחנה אל מול תחנת המשטרה. שתי כתות החסימה היו במקומותיהן. החוליה שעמדה לבצע את פעולת החבלה בתחנת הרכבת בתל-אביב קרבה אל משרתה. "הערכים" וה"בריטים" היו בדרכם מפתח תקוה לרמת גן.

או ארעה התקלה הראשונה. "האלו... משטרת רמת-גן? מצאנו גווייה ליד תל-ליטווינסקי. נא לבוא מיד." זאת היתה ההודעה שתוכנה מראש, במטרה למשוך למקום חוליה גדולה ככל האפשר של שוטרים ממשטרת רמת-גן. התורני בתחנה אמנם התייחס במלוא הרצינות להודעה, אבל החליט כי מקום המצאה של ה"גווייה" היה בתחום שיפוטה של משטרת פתח תקוה. טלפן לחברו בעיר הסמוכה. העביר אליו את הידיעה. הפתח תקוה, מצידו, החליט כי "הגווייה" מוטלת דחוק באזור רמת גן. וזיכוח זה נפסק באמצע עם הכנסת לתחנת רמת-גן של שני "בריטים" — אנשי אצ"ל המחופשים שהגיעו למקום.

אבי גזונט, התקלה השנייה ארעה כאשר, בעת פעולת ההסחה בתחנת הרכבת בתל-אביב, התפוצצו בקבוקי המולוטוב ה"פרימיטיביים" בידי של אחד התוקפים. הוא נהרג במקום, כמה מחבריו נפצעו, אך נמלטו. והפעולה לא יצאה לפועל.

בתוך תחנת משטרת רמת גן הלך הכל למישרין. "הסמל" וה"קורפורל" הודיעו ללוחמים על מציאתם של האסירים הערבים, ואף על פי שהתורני לא התייחס אל העניין בחוסר חשדנות, הרשה להכניסם לתחנה. "עד שיברר את העניין בטלפון". הוא לא הספיק לעשות זאת. שני אקדחים ומספר תחמושתים שנשלחו למשמע הסיסמה "אבי גזונט" שיצאה מפי גד, גרמו לשוטרים שרימו את ידיהם בבהלה. תוך שניות ספורות היו כלואים בתא האסירים (בציור X) ולוחמי אצ"ל שולטים בקומה הראשונה של התחנה.

או אירעה התקלה השלישית. באחד החדרים שבאגף השמאלי של ה-

המשטרה קיבלה הודעה מראש, כרגיל. היא טוענת שההודעה באה במכתב מודפס יפה במכונת-כתיבה על גיר משרדי דק. כתב הנוקר שבחתי נוי (פורטנוי), מוחתיקי הכת"בים הפליליים בארץ, טען לעומת זאת ש"קיבלה הודעה ממודיע משטרה, חיכתה לי בעל הפצצה כששונה בידה, יתכן שהכחשת המשטרה באה כדי להגן על סוכן, או לתת תיון חמור יותר לחקירה (כסענתה כי ה"מכתב כולל אזכור על מעשה רצח). כשבא האיש היה משרד החוץ גדוש ומלא

העם

אצבעות ביג"א ואצבעות ט.נ.מ.

שבועות החגים הם תקופה מתה לע"ת חנואים. במערכות העתונים היומיים ישבו כתבים ועורכים, פיהקו בשקט וקללו את עצמם בקול רם. יכול הבצל בגואטמלה ו"ציד השפנים באוסטרליה נראו המועדים הרציניים היחידים לכותרת הראשית. לפתע השתנה הכל. בחלל היהודי שני

הפעולה נסתיימה, פוצצו את צנור מי ה"גשמים אשר מתחת לכביש, הסתלקו מן המקום. האגף המזרחי של המתקנים היה עתה חשוף. בהגיע, כעבור דקות ספורות, התגברת מפתח-תקוה, היתה הדרך פתוחה בפניהם. בעוד אנשי אצ"ל מוסיפים להריק את מחסן המשטרה, מדלגים על גדר דוקר"נית כדי להגיע אל המכונית, הצליחו השוטרים מפתח-תקוה לקרב עד למרחק של עשר רות מטרים ספורים מן המשטרה, להפתיע באש מרוכזת את התוקפים.

חלום בלחות. עתה דמתה הנסיגה ל"חלום בלחות. ערימות ערימות של נשק היו מושלכות על המכונית המרוסקת מרוב כדורי רים. על הנשק הזה קפצו הלוחמים שרוב רובם זב דם. פצעים אם מן הכדורים או מן התיל הדוקרני שנאלצו לעבור אותו. ביריות אחרונות נפגע ונהרג המקלען ישראל פיינרמן. עתה היו אנשי אצ"ל נאלצים לפעול ללא חפוי כלשהו.

המכונית החלה נעה כשמאחוריה מוט"לים על הארץ שני לוחמים. האחת, גופתו של יעקב ולונגין ("גמרוד"), תלויה ללא רוח חיים על גדר התיל, ואי שם בחצר ה"משטרה, במקום שלעולם לא נקבע מדויק, כי איש לא ראה אותו נופל, שכב דוב גרר נר, קרוב יותר אל המוח מאשר אל החיים. "דב איננו!" קרא משהו על המכונית. אבל היה מאוחר מדי. דרך בחורה לא היתה. הפעולה שהיתה צריכה להמשך חצי שעה בדיוק ארכה שלוש וחמש דקות.

חמש הדקות הללו היו התקלה האחרונה באותו יום. עתה החלה פרשת הנסים.

בקושי רב הגיעה המכונית המרוסקת ל"רמת-יזחק, מקום בו ציפו לה אנשי האפס"ר אות, פרקו מעליה את הנשק, מהרו להסיר מינו במקומות מוכנים מראש. הלוחמים ה"בריאים והפצועים קלות מהרו להסתגל ל"תלאביב, רמת-גן, פתח-תקוה, בדרום ע"מלקלות. אחרים, פצועים קשה שוכנו בבתים בשכונה שהוקפה עד מהרה בצבא בריטי. הודות לעזרת התושבים, בחלקם גם חברי "ההגנה", נחלצו גם הפצועים קשה מן ה"מלכודת, הובאו לבית החולים של האצ"ל ברח' לילינבלום בתל-אביב, אחר החלימו לאיטם בבתים פרטיים בעיר. מקלעו של ישראל פיינרמן, שהושאר על המרפסת אשר שמשה לו עמדה, נאסף ע"י איש הגנה, הוחזר לאצ"ל. במחסן תחנת המשטרה לא נותר אף כדור אחד. הנשק היה כולו בידי האצ"ל.

בתחנת המשטרה, בפנים מרוסקות, המום לחלוטין, שותת דם ושואל את נפשו למות ספק ישב ספק שכה השבוי דב גרונר. הוא היה אחראי במידה רבה להצלחתה של פועל"ת הרכישה הגדולה, הוכרזו האחרון ש"נשאר מאנו בלב חבריו היה מראה, כשהוא רץ בכל כוחותיו, נושא כלי הנשק וארגוני תחמושת כבדים, על גבו, נושם ונושף, מויע, מוזר ומעודד את פיקודיו, באותה רצינות שציננה אותו כל חייו.

האיש שהיה לסמל. ובאותה רצינות קיבל גם את גור דינו. באותו קור רוח, חיצוני לפחות, סיים את חייו על הגרוד. הוא היה לוחם אפור של מלחמה אדומה. שהמסיבות ואופיו עשו אותו גבור והגורל עשה אותו לסמל.

תחנה ישב אלחוטאי, שוטר יהודי. לפי תכנית ההתקפה היה על אחד הבחורים ל"הכנס לחדרו, לבקש אותו (או לאלץ אותו) להימנע משידור קריאה לעזרה. לרוע המזל היה אותו בחור לבוש בבגדי ערבי, כהה פנים. כאשר ראה אותו האלחוטאי קרב, חשב אותו לערבי, חשב כי ערבים מתקיפים, מהר לנעול את הדלת בפניו, שידור קריאה לעזרה, אחר הסתתר בארון קיר. משפרץ איש אצ"ל את מנעול הדלת, בשתי יריות אקדה, היתה כבר הידיעה משודרת, גרמה לאזעקה במשטרת פתח-תקוה הסמוכה.

אבטחת האנשים. אל תוך תחנת ה"משטרה זינק עתה ראש קבוצת הסבלים, דוב גרונר. דלת מחסן הנשק היתה נעולה והוא חיבר אליה מטען קל של חומר נפץ, רסק אותה. חברי קבוצתו החלו רצים מן המחסן אל המכונית, מטענים עליה מקל-עים, תתי-קלעים, רובים, ארגוני תחמושת לרוב.

כמות הנשק שהיתה בתחנה לא היתה גדולה במיוחד אבל בעיני הבחורים הרע"בים לברזל היא נראתה אגדית. הם שכחו את הסכנה, החלו קוראים זה לזה בחזרה "הביטו, הנה עוד ברץ!", "ראו מה יש לי — אקדה רקטית!".

את אנפי הבנין הבטיחו שתי חוליות ש"מנעו מן השוטרים הבריטיים והערבים את היציאה לפרוודורים, מן השוטרים שבקומה השניה את הירידה למטה. לפי אינפורמציה שקבל הדל"ק אסור היה לשוטרים שלא ב"תפקיד לשאת נשק בתחנה. המתקנים היו בטוחים, על כן, כי לא תפתח עליהם כל אש מן הדיוטה העליונה.

כאן ארעה התקלה הרביעית. סמל משטרה בריטי שחור זמן קצר לפני כן מסיור שגרתי בו היה מזוין בברן, הת"עצל להתזרזז את המקלע למחסן, לקח אותו לחדרו, כאשר שמע את היריות מלמטה, טפס במדרגות הליליות ובסולם אל ראש צריח המשטרה (בציור 0), הוריד אחריו את דלת הברזל. כאן, מאחורי שקי חול, היה בעמ"דה מצוינת ממנה השקיף על פני הכביש, על פני הרחבה שמלמטה ועל מקלעני אצ"ל אשר במרפסת ממול.

ברד עופרת. הפעולה, שעד כה היה לה אופי שקט וכמעט לא מלחמתי, פרט לשתי יריות האקדה שנפצו את מנעול דלת האל-חוטאי וליריה נוספת שהרגה נוטר ערבי מעוצב, קבלה בבת אחת אופי שונה לח"לוטין. הסמל הבריטי החל ממסיר ברד סמיך של כדורי עופרת על גופות המתקיפים פים ועל מכוניותם. רק המענה הבלתי פוסק של ישראל פיינרמן במקלעו מנע טבח המוני. אבל מספר לא קטן של אנשי אצ"ל נפצעו קלות ברגליים.

המקלען הבריטי, בראותו שהמתקיפים נלים במהירות גדולה מדי, אינם מטרה נוחה פעל בפקחות, הפנה את אשו אל ה"מכונית העומדת בצד הכביש. הוא פגע בה בעשרות כדורים, פצע את הנהג, שלא נות"רה לו בריחה אלא להסיט את מכוניתו לכביש הצדדי, מזרחית לתחנה.

כאן אירעה התקלה החמישית. כאשר כיתת החוסמים שליד בניברק ראו תה את המכונית נעה, מסתובבת לכיון רמת-יזחק, נעלמת מתחום ראייתם, הסיקו כי

אודם מסיבת בי גי—מירד במדון השרון (עם השלט: מסיבה פרטית) האורחים באו בלי נשותיהם

שוטרים בבגדים אורחיים, גיירות של המש"טרה שוטטו בקירבת מקום. בכל זאת עלה הצעיר לאחד המשרדים הפחות חשובים של משרד-החוץ, השוכן בבית גרמני קטן, נעצר בקומה השניה כשבתקו פצצת-זמן של 3 ק"ג. מכונית להתפוצצות בעוד 45 דקה (ולא 6 דקות, כהודעתה הראשונה של ה"משטרה). כמות הזמר-הנפץ היתה מספקת, לפי דעה אחת, לחבל קשה בקירוב ובריהוט, אך לא להרוס את הבית עצמו. לוא הונהג במרחף היתה גורמת, אולי, לנוק רב יותר. **אבא ילד רע!** מיד עם קבלת הידיעה השתררה במוסדות רבים, ובכלל זה ב"משטרה, תמיחות בלתי-רגילות, שעתלה בהר"בה על זו שהשתררה למחרת פצצת פנקס. גרמה לכך ההשערה כי הפעם עומדת מא"חורי המעשה מחתרת רצינית, קומץ צעיר רים יוצא-דופן, השערה זו הסתמכה על זהותו של העצור שלא דמה כלל לצעיר תמום-מח.

דב בן-יוסף שילנסקי הוא בעל קומה למ"ט סה מן הבינוניים, פנים עגלגלים, כמעט בעל"ביתיים, הנושאים דרוב, חיוך סימפטי. בן ה-31 נולד בליטא, עבר את שורת מחנות ההשמדה הנאציים (כולל דכאו המפורסמת), נמנה עם אותם הצעירים שלא נשברו ב"מחנות אלא ארגנו את שארית הפליטה. ב"גרמניה הצטרף לאצ"ל, נשא אשה ועלה בא"ק אטלינה, שם היה אחת המטרות של התותח המפורסם.

מאו עלייתו לא הראה סימנים של פעי"לות מפלגתית, שירת כמפקד פלוגה קרבית במלחמה, נכנס כשותף בחברה ליצור מוזאיקה, הפך אחר-כך פקיד בחברה ק"ב לנית, בנו, יוסף, בן ה-3 הוא צבר דינאמי, המדבר עברית צבירת ואידיש גלותית. רחל, האם, נמצאת עתה בהריון.

כשנתעורר ענין השילומים, הסתכן דב שילנסקי בפעולה משטרתית, היה בין האנ"שים שנעצרו באבירגוש, בדרום חזרה מ"י רושלים, אחרי ההפגנה בשערי הכנסת. הוא ישב 10 ימים במעצר.

כששמעה אשתו על מעצר בעלה היתה נדהמת, אך שמרה על קור-רוחה, יוסף הקטן לא הבין את תוכן הידיעה, הפליט: **אבא ילד רע.** אבא לא בא לאכול ארוחת צהרים. אבא לא יהיה גדול!" אולם מופתעים מכל היו פעילי תנועת"החרות, שנפגשו באותו יום במסיבה בקשר למפעל הקמת אנדרטה לדוב גרונר, האוינו להרצאה מרגשת של פרופסור יוסף קלוז"גר, לא היתה הרגשה כאילו הרעיון של פעולת-אלמות מצד צעירים הקרובים לתנועה מעוררת התלהבות בלבם של חברי-כנסת ו"עסקים שהחריגו לשלוח הדימוקרטית.

קולות. הקול הראשון היה צילצולה של סטירת לחי פוליטית, פרי התנגשות חדה בין אצבעות ידו של דוד בן-גוריון ולחיה הימנית של הסתדרות הציונים הכלליים. הקול השני היה רעם התפוצצות של 15 אצבעות ט.נ.מ. אן, טי, אשר לא התפוצצו (ראה להלן).

היה קשר הדוק בין שני הקולות. הקול הראשון סימל עובדה פשוטה אך מכרעת: לא קיימת במדינת ישראל כל אופוזיציה אמיתית ודימוקרטית, לא מימין ולא מש"מאל, פרט למחנה הקומאינפורמי המונהג על ידי משה סנה. כל שאר המפלגות, ה"סיעות והארגונים, החל מן האגף ה"מני" של מפ"ם וכלה באגף הקולני של תנועת החרות אינם, למעשה, אלא בני-משפחה ש"רבו עם אבא.

הקול השני סימל את התוצאה המחויבת ע"י המציאות — מתנגדי המשטר, הבוודדים הבלתי-מאורגנים, שוב אינם רואים לעצמם אפיק פוליטי טבעי למאבק. מהמומות שבי"ת ה"ימאים, דרך הפצצה בבית פנקס ועד הפצצה במשרד החוץ הישראלי מובילה דרך שירה. עוד אין בארץ אוריה ציבורית ה"מאפשרת את התהוותן של מחתרות גדו"לות. אולם אין ספק שגוברת והולכת ה"נטיה בפניות שונות של הנוער לפנות ל"אמצעים של אלימות ולהתארגן במחתרות" זעירות, שכל אחת מהן מורכבת ממספר צעירים.

מחתרות אלה אינן קשורות לשום מפ"לגה או ארגון מוכר. להיפך, עצם הקמתן מהווה מחאה נגד המפלגות והארגונים. לא ידוע כיום מי הטיל את הפצצה בבית פנקס — אן ברור שהמפוצץ האלמוני מחא נגד כחונות פנקס ונגד מיספוטטים "כנעניים" חסרים תכלית כאחד. שום בית משפט לא קבע עדיין מי אחראי לפצצה שנתגלתה במשרד החוץ, אולם ברור שהאחראי — יהיה אשר יהיה — מחא לא רק נגד שר החוץ, שחתם על ההסכם עם הגרמנים, אלא גם נגד הנהגת תנועת-החרות, שלא עשתה כל צעד יעיל ומחייב-אמצעה נגד ההסכם. פצצת הקריה לא היתה הארונה. מעטים הסיכויים שתהיה האחרונה.

פצצות

מספר 2

בשעת חששה המשטרה כי משהו יבצע מעשה אלימות נגד שר התחבורה המנוח. דוד צבי פנקס, העמידה שני שוטרים בפתח ביתו, הפצצה התפוצצה, שניים נעצרו, ה"ר עמדו למשפט וזוכו בפסקדין מהדהד. גורלה של הפצצה מספר 2 היה שונה.

כיפה אדומה ושני הזאבים

השומר נגד הפרוצה

במקצוע בעלותן לישראל. אחרות. בעיקר ילדות הארץ ש' בהן, מתחילות בפריצות בהשפעת חברה רעה. מבני העולם התחתון. את הנערה מגלה סרטור, מצליח לשלד אותה, ביחוד אם גילה הוא בין 14 ל-16. הוא מבחין בנחותות לפיתוי שבהן, יוצא איתן לבילוי, מתחבב עליהן, מסבך אותן בעוזן פלילי קל, לעתים אף מלשין עליהן, לכשהן נאסרות הוא מוציא אותן בערבות, מוכיח להן עליידי כך את נאמנותו.

מצד שני יראות הנערות פן יחול להישע אותן בעת צרה, חשות עצמן נתונות לחסדיו, עושות את כל אשר הוא דורש מהן.

גידול בפשעים

מצויים גם בעלים המאלצים את נשותיהם לעסוק בפריצות, נוהג שהתפשט בישראל עם העלייה האחרונה, נפוץ מאד בארצות המזרח.

אם כי הפריצות בארץ עדיין בחיתוליה ומספרן היחסי של הפרוצות המקצועיות בישראל פעוט בהשוואה לארצות אחרות, היא מתהווה בעיני רצינית ביותר, רבים טוענים להקמת בתי-בית חוקיים, נקיים תחת פיקוח רפואי, הסיבות לכך הן: שום חוק לא יעקור את הפריצות מן השורש, יהפוך אותה רק לבלתי-חוקית, עקיפת חוק אחת תגרוך אחרת, עקיפת חוק אחת, הפריצות הבלתי-חוקית תגרוך לפשע עים פליליים אחרים.

כמו כן, על פריצות בלתי-חוקיות אין פיקוח רפואי, היא גורמת להתפשטות מחלות, אסמכתא לכך רואים בגידול הכללי בפשעים בצרפת, 30%, מאז ביטלו את חוקיות בתי-הבוסת שם ב-1946.

שוללי הפריצות החוקיות מתנגדים לכל פריצות, בכל צורה שהיא. מסבירים הם: חברה בריאה חייבת להיות מושתתת על יחסי-מין תקינים. אם ידעו הגברים שאין פרוצה אליה יוכלו ללכת בשעת צורך, יהיו דואגים יותר למצוא להם נשים משלהם.

הטענה העיקרית: אם כי אי-אפשר לחסל את הפריצות לגמרי, הרי כל עוד היא בלתי-חוקית אפשר לצמצם אותה במידה מרובה.

אס-מותרות

בארצות רבות בעולם הפריצות היא חוקית, באחרות, כמו אנגליה, צרפת, מדינות מסוימות בארצות הברית — בלתי-חוקית, אך נסבלת על-ידי השלטונות. לפחות במקום אחד מגלה גם התלמוד אי-התנגדות לפריצות.

כך, על כל פנים, טוען ברלה, יהודי עשיר, המסתמך על כתוב שטי" כומו: מי שמתגבר עליו יצור, יל" בש שחורים, יסע למקום שאין מכ" רים אותו, יעשה את שיעשה — וישוב.

ברלה, שתרם בשעתו 15 אלף ל" להגנה, מציף את הכנסת והמשטרה בתזכירים, בהם הוא דורש היתר ל" הקמת בתי-בוסת לדוגמה. הוא לא מצא עד כה איוון קשבת אף כי הבטיח לא להוציא נערות צעירות לתרבות רעה, להעסיק רק נשים בעלות-נשיון, לשלם 5000 ל" לשנה מס הכנסה, בתוספת של 1½ ל" מס מותרות לכל "ביקור".

מחנך לא שומר

הפריצות נחשבת למקצוע העתיק ביותר בעולם, בעוד שהספרות לדבר עבירה נחשבת למקצוע השני בזמן, אחריו. לפנים היה לפריצות צביון דתי, נחשבה לדבר מקובל ואף רצוי. הקדימה החברתית ששיחורה את האשה, הביאה לתמורות גדולות ביחסי המינים, מצריכה גישה אחרת לבעיית הפריצות. גישה זו רואה את הפריצות לא כתופעה נפרדת מחיי המין בכלל, שואפת לתת לילד ולנער חינוך מיני חיובי אשר יכין אותו לקראת חיי מין בריאים ונורמליים, שהורים מוסדרות מסולפים הגורמים לבורות, לתסביכים, ולעתים גם לסטיות. המלחמה בפריצות צריכה להיעשות קודם כל אצל הלקוח, רק אחר כך אצל הפרוצה. זהו בראש וראשונה תפקיד המחנך, לא תפקיד השוטף.

של פרוצה, יובא לדין. העונש המכסימלי הוא שלושה חודשי מאסר או קנס של מאה ל" או שני העונשים גם יחד.

תקופת נופש

אולם בחוק פרוצות רבות. בדרך כלל מקיימות הפרוצות חלוקת עבודה; הן עובדות במשמרות, אחת אחת, בזו אחר זו.

גם אם נתפשו שתיים או יותר, נוהג השופט לפסוק עונש קל מן המכסימם. הישיבה זמן קצר בבית-הסוהר אינה מפחידה את הפרוצות, נותנת להן שהות להינפש בין תקופת רוחים אחת למשנה. לדברי אסירה בבית-הסוהר: "כאן אני אשמין קצת, אחר כך יאהבו אותי הגברים יותר..." אף-על-פי שהמשטרה מכירה את מרבית הפרוצות, המל" חמה בפריצות היא קשה ביותר. אין זה קל ללכוד שתיים או יותר פרוצות ביחד, בעת העבודה.

מאות הפרוצות אשר בארץ (בתל-אביב פועלות מאתיים, בערך) יכולות, איפוא, לעבוד כמעט ללא הפרעות. מאלפת העובדה שבבית-הסוהר ביפו יושבות בסך הכל ארבע חשודות צורות ושלוש פרוצות שפוטת המרצות תקופות מאסר.

רוב הפרוצות הן יוצאות ארצות המזרח, אך גדול גם

סמל המשטרה סקר את האנשים העומדים למקורות. אתם השניים, ללא מדים, אינכם מוכרים בקפה. אתם תשבו בו, תשימו עין על האנשים היוצאים ממנו לעבר הפרדס. ליד הפרדס עצמו מחכים לנו ארבעה שוטרים אחרים, בבגדים אזרחיים. לובשי המדים יעלו על הסגור ויסעו אחרי מכונית. אל הקפה!"

השעה היתה 19:20. עשר דקות נותרו עד לשעה שנקבעה לתחילת סיור השטח. האנשים לובשי האזרחית שצעדו ברחוב הראשי לעבר הפרדס, השתדלו לא לבלוט, כי סרטור הפרדס צות דאג להבטיח את הגישה הזאת על-ידי שני רוכבי אופנוע שסיירו לאורכו של הרחוב. הם הכירו כמעט כל שוטר. בשטח פתוח, בסמוך לפרדס, עשתה קבוצת אנשים את דרכה לעבר העצים. בראש צעדו שלוש נערות צעירות, אח" ריהן, גברים מספר. מאסף שימש צעיר לבוש חולצה לבנה. "הולכים לעבודה", לחש הסמל, "אם יהיה מזל, נצליח לתפוס אותם. עכשיו — אל הקפה!"

בשעת העשה

כעבור עשר דקות, לאחר סריקה בקפה שלא הביאה תוצאות, פנתה קבוצת השוטרים במדים אל הפרדס. ארבעת לובשי האזרחית קידמו את פניהם בקריאות שמחה:

"תפסנו אותם, בשעת המעשה!"
"יופי!" קרא הסמל, טפח על כתפו של אחד מהם. רק תפיסה ב" שעת מעשה יכולה לשמש הוכחה למעשה פריצות.

"אחת התחמקה מאתנו", הוסיף ה" בלש. "אבל שוש ורשל בדינו. איתן היו שני גברים, כולם לא לבושים ביותר. בעל החולצה הלבנה, הוא הסרטור!"

מיקצב מסחרר

זה היה אך פרק אחד קטן בחיי הפריצות בישראל. הפריצות במקור מות כמו פרדסים. מיגרשים ריקים, נחשבת לדרגה הנמוכה ביותר בסדר לם המקצועי. המקום האופייני ביותר הוא השטח הגדול ביפו, בסמוך לבית-הסוהר. כאן, בין הריסות העיר העתיקה, עובדות פרוצות כמעט ל" לה לילה. הן מקדישות דקות מספר לכל לקוח, עובדות כשתים שלוש שעות ליום. הכל נעשה תחת כיפת השמים. בפחד, בחיפזון.

שלב יותר גבוה הוא "עסק" בתוך בניין. לרוב הרי אלה שלושה חד" רים: חדר לגבר המתפשט, חדר ש" בו נעשית ה"עבודה", חדר הלבשה. סידור זה נעשה כדי לאפשר עבודה מהירה. הכל נעשה במיקצב מסחרר. שיטה אחרת היא שיטת ה"הזנח" נה". הנערות יושבות בבתי-קפה, מושכות את תשומת לב הלקוחות. מקבלות "הזנחה". שיטה זו נפוצה בעיקר בחיפה, נהוגה גם ביפו ותל-אביב, אפילו במקומות הנחשבים ל" מהוגנים ביותר. בקרבת בתי המלון המהודרים.

בדיעתו או שלא בדיעתו של בעל בית המלון. הפריצות האלגנטיות ביותר, היקרה ביותר, הנוחה ביותר מבחינתו של הלקוח, נעשית כ"עסק פרטי" של אשה אחת או יותר, השוכרת חדר בדירה, בדיעתו של בעל הבית.

שלושה חדשי גאסר

הלקוחות הם רחוקים ונשואים, בני גילים שונים, לסוגים הזולים יותר, ה"מלוכלכים", נתפסים בעיקר אנשי העולם התחתון וידידיהם. גם נוצר, ה"עסקים הפרטיים" מושכים את בעלי האמצעים, אנשים מהוגנים, ושואים רבים, המעוניינים בשתיקה. המחיר הוא מ-2½ ל" בשטח הגדול ועד 15 ל" ב"עסק פרטי".

הפריצות אסורה לפי החוק הפלילי. סעיף 151 קובע כי כל בית או חדר בהם יושבות או ייחשבו שתי נשים אי יותר לשם ביצוע מעשי פריצות, ייחשב לבית בושת". סעיף אחר מדבר על "אדם המחזיק או מנהל או עוזר לנהל בית בושת". סעיף 166 קובע כי כל גבר החי על רוחיה

נוף העיר העתיקה, יפו — מרכז הפריצות בפרדס, בדירה, בבית-קפה וגם בהזנחה

מספר הפרוצות בנות רומניה והונגריה. 15 אחוז מהן הן צבריות.

אחרי שנתיים: דירה

רק חלק קטן מכל הנשים הללו הגיע אל הפריצות מתוך נטיות מיניות לא-נורמליות. פרוצות מקצועיות עוסקות בפריצות לרוב מתוך סיבות כספיות, שאינן לרווחים קלים. אחרות מהן מסוגלות לנהל חשבונות מדויקים, כמו למשל, הפרוצה שהחליטה לעבוד שנתיים, לחסוך 5000 ל" לקנות דירה, להינשא לגבר הגון. היא ביצעה את תכניתה לכל פרטיה ודקדוקיה, חיה היום כאשה נאמנה לבעלה. כך "נקלטו" גם מאות רבות של פרוצות שטיפלו בחיילים הזרים בימי מלחמת העולם השנייה, נישאו אחר כך ברובן והפכו אמהות רגילות.

אחרות החלו עוסקות בפריצות עוד בחוף-לארץ, המשיכו

" אולם אין כל סטיף האוסר בית בושת של אשה אחת, וחזר זה בתחיקה הוא המאפשר את העבודה העיקרית.

בגרמניה חשבת תמיד על בריחה, ממש" טרת ישראל לא אברח!"

פראג העיר כי לא יפה היה לשלוח דוקא אותו, בעל לאשה הרה, לפעולה כזאת, הרי סיף: "אלה ששלחו אותך לא יתמכו בך עכשיו!" אולם תמיר הבטיח, בחיוך לגלגני, כי "המתחרת שאורגנה ע"י תנועת-החרות תשלם למשפחתו 250 ל" לחודש!" היתה זאת, כמובן, הודעה היתולית בלבד, שבאה (המשך בעמוד 10)

מדינת ישראל ברגע זה!" אמר תמיר למרשו בנוכחותו של פראג, כשכא לשוחח עמו במשטרת הצפון. אחר-כך שאל בחיוך, היכן חבוי בחדר המיקרופון. פראג הציע לו לעבור לחדר אחר, אך תמיר ויתר על כך, נשאר עם מרשו בחדר שתריסיו הוגפו, כי ששוטר מזוין שומר עליו מן המרפסת ב" חץ.

תוצאת השיחה: שילנסקי סרב למסור כל הודעה שהיא, הבטיח, לבקשת עורך-דינו:

בחירת עורך-הדין ענינה את המשטרה: שמואל תמיר, בן-רחביה שהיה ממפקדיו ה" גבוהים של אצ"ל ואירגן (עם שמואל מר" ליון) אופוזיציה בתנועת-החרות, הוא בעל שם פוליטי, נוסף על שמו המקצועי. אולם גם כאן באה אכזבה — שילנסקי הוא לקוח חתיק של תמיר, שייצג אותו לפני שנה ב" בוררות, שעה שפרש מחברת המזואיקה. "היזהר ממר פראג, הוא הקצין המוכשר ביותר והאדם המסוכן ביותר בשבילך ב"

האדם המסוכן ביותר!" יתכן ש' המשטרה היתה באמת נגישה למאסר פעי לים של תנועת-החרות — לולא סרב הע" צור באופן עקשני לפתוח את פיו, אפילו יהודה פראג, ראש האגף הפלילי בעל הכ" שרון הפסיכולוגי, שהדגיש שלו מחזקית שאלתאיל בן-יאיר שיחק תפקיד כה רב ב" משפט פצצת פנקס לא הצליח הפעם להוציא דבר מן העצור, פרט להודעה שימסור הצה" דה אחי שידיבר עם עורך-דינו.

הנידונים לחיים. משחק מארלון ברנדו שיווה לסרט אופי יותר אמנותי משנתן לו התסריט. הנידונים לחיים הוא סרט עובדתי למחצה אודות נכי מלחמה משותקים. במקור מות אחדים יש שימוש לרעה בנושא מזעזע. בכל זאת היה הסרט אחד הטובים של השנה בשל פשטותו והמשחק המשובח שבו.

שטן הבשרים. הסרט העדין, המריר, אודות אשה צרפתייה צעירה הנשואה לחייל בחזית (התקופה: 1918) והמוצאת לעצמה מאהב, תלמיד גימנסיה מתחת לגיל הצבא, כתוב, מבויים ומבוצע בכשרון בלתי מצוי. זהו לא רק הטוב שבסרטי השנה, אלא גם מן הטובים ביותר שהופקו אי פעם בעולם.

הסרט הטוב תשי"ב * הסרט

רים לביתם, קוצצו על ידי הצנזורה. סומרטט מוהם הגיש השנה שתי סדרות ש ספורים קצרים: ארבעה גורלות ושלישיה. כמ סיפוריו של מוהם היו שבע האפיונות הלל לא יותר מאשר מעשיות קלילות חסרות ערך אומנותי של ממש. אבל הם גרמו לצופה, עקו משחק אנגלי אופייני ומשובח ביותר, שעות שי קורת רוח. בשלישיה, שהיה בכללו החלש ש בשני הסרטים, שבה את לב הקהל, באפיוודו שארכה לא עלה על רבע שעה. השחקן האנגל גייגל פטריק. הוא הצליח לתת ברגעים ספורים אלה דמות שלמה של טרדן לבנטיני טוב לו והעולם הזה מעניק לו את תואר שחקן-המשגש הטוב ביותר של השנה.

וינאיות ופריסאיות. סרט אנגלי אחר ש עורר עניין אבל שטרם הוצג ברחבי הארץ היו המנוחה מהאי, מבויים בידי קארול (האדסה שלישי) ריד. פחות מוצלחים היו שני סרטי אנגלים אחרים: השושנה השחורה שנתן כמוו תחת איכות. ופימפרנל מתחמק שניסה, לשוא להמשיך בקו שהותווה על ידי פימפרנל הראשון לסלי הארדר. למרות הכספים הרבים שהושקע בו, היה זה כשלון חרוץ. העולם הזה שם אות ברביעית הסרטים הגרועים ביותר של השנה. צרפת ואיטליה לא הרבו לשלוח השנה סרטי לישראל, אך מה ששלחו היה, בדרך כלל, טר ומעניין. במעגל, ששולבו בו וינאיות ופריסא יות נכלל בין ארבעת הסרטים הטובים של ה

שחקן השנה: ג'רארד פיליפ. הי מיבצע המשחקי הגדול ביותר בסרטי השנה הוא ביצוע תפקיד פרנסוא ברסר שטן הבשרים — נער באהבתו הראשונה.

שחקנית השנה: כמי דיוויס. כי חיה במערומיה היא מבצעת את תפקיד מארג, שחקנית הבמה המזדקנת, המפור סמת אך המסופשת, באמנות ובבטחון.

שנת תשי"ב לא היתה ברוכה בסרטים טובים רבים, אף על פי שאחד או שניים מאלה שהוצגו בה ראויים להכנס לרשימת המובחרים של כל הזמנים. סרט כזה הוא שטן הבשרים, שהופק בצרפת לפני חמש שנים ורק עכשיו הגיע אר צה. אף על פי ששיירתו של הבמאי הצרפתי קלוד אוטולארה אינה יכולה להחשב לחדשה, היא עולה בהרבה על כל סרטי השנה, נבחרה על ידי העולם הזה * כטובה שבכולם. בין הסרטים הטובים, אבל שלא התעלו למדרגת הזוכים בתוארי סרטי השנה, מצויות כמה יצירות מענינות למדי. קפטן בויקוס, סרט בריטי אודות דיחסים בין האנגלים לאירים בסוף המאה הקר דמת היה עשוי בטעם, ניצל יפה את הדמויות האיריות. ארבעה בגיפ, סרטו של לאופולד (תקוותם האחרונה) לינדברג המשיך במסורת של הסרטים השווייצריים ההומניסטיים. לגבי הקהל הישראלי העניין המיוחד שבסרט היה השתתפותו בו, בתפקיד מ. צ. רוסי באזור הבינלאומי בוינה, של יוסף ידון. על הסרט בכלל קשה היה לצופה הישראלי לדון, כיוון שהקטעים החזקים ביותר שבו, המראים שיבתם של שבויי מלחמה אוסטי

* מועמדים לבחירה היו סרטים שהוצגו במשך השנה, בבכורה בשתיים, לפחות, מבין שלושת הערים הגדולות. סרטים כמו נשמי פריס, העלמה יוליה, שהם משובחים, ושהוצגו לעת עתה בעיר אחת בלבד, יכנסו לרשימת תשי"ג.

הסרט הרע תשי"ב * הסרט

אשת האיים. בקולנוע, כאשר רוצים ל הראות דם, משתמשים במיץ עגבניות. באשת האיים נספח מיץ עגבניות כמים. כיון שה סרט היה צבעוני נראה מיץ העגבניות כמיץ עגבניות, לא כדם, אבל, מאחורי הגיחוך, הי תה ברורה הכוונה: לתת סרט סדיסטי חסר טעם שיהיה קופה טובה הרבה עמל הושקע בו, ומשתתפים בו כמה שחקנים טובים. דוקא משום כך הסרט רע במיוחד ומזיק במיוחד.

ג'נגיס חאן. לכאורה, סרט היסטורי אודות הפלישה המונגולית לאירופה, בימי הביניים. למעשה: שלל צבעים ותלבושות ללא טעם. עלילה שאינה עשויה להתקבל על דעת איש ברדעת, שיח הנשמע כאלו נכתב על ידי ילד בכתה נמוכה בבית-ספר יסודי. **ג'נגיס חאן** מאפיין את הגישה ההוליברדית למזרח ה "אקזוטי", מכיל יותר מחשופים, קרבות והי רוגים מאשר עובדות היסטוריות אלמנטריות.

במעגל. כאשר כתב הסופר הוינאי-היהודי ארטור שניצלר סידרה של עשרה מערכונים בהם נפגשים גבר ואשה, מתחילים במשחק אהבה, מגיעים לשיאו, מתאכזבים, לא יכול לפרסמם אצל שום מו"ל, נאלץ להדפיסם על זשבוננו, להפיצם כמעט בחשאי, עתה הובא רמחזור אל הבר, בידי המאמנות והעדינות של הבמאי הוינאי מקס אופולס, בהשתתפות חבר שחקנים צרפתיים בעל רמה גבוהה.

חנה במערומיה. יוסף מנקביץ הוא מחבר ובמאי שהתמחה בהפקת משחק משחקי ניו. הוא אינו משתמש בלהטוטים קולנועיים מובהקים, מעמיד את המצלמה מול המבצעים, דורש מהם לשחק. התוצאה היא לרוב טובה, כיון שתסריטיו של מנקביץ מלאי פק'חות, שחקניו מעולים. **חנה במערומיה** הוא סיפור גלגלי אודות שחקנית במה מזדקנת שוקעת ושחקנית צעירה העולה לגדולה.

הטוב תשי"ב * הסרט הטוב

טובים היו סרטים שהגיעו ארצה להצגה בשנית: חלף עם הרוח, הן לא תקחוה עמך, וביחוד על עכברים ואנשים. האחרון הוצג, לפני עשר שנים, פחות משבוע בארץ, וכה עתה להצלחה בהרבה יותר גדולה.

זרות ואהבה. הקולנוע הישראלי לא הראה בשנת תשי"ב כל התקדמות. אמנם, סרט אחד, קריה נאמנה, שצולם בישראל, הוצא לאור בשנה שעברה. אבל היה זה לא יותר מאשר סרט דובר אנגלית על רקע ישראלי, בהשתתפות שחקנים מקומיים אחדים. המחבר, הבמאי, השחקנים הם ראשיים, כולם היו זרים.

סרטים סובייטיים הוסיפו לבוא לארץ בקילוח דקיק. רובם היו לא יותר מאשר מנשרי תעמולה. רק יצירה אחת בלטה: אביר כוכב הזהב. היה זה סרט ארוך ורבי-משתתפים, שנכרה בו השפעה הוליבודית חזקה. בכלל מראה הסרט הסובייטי בשנים האחרונות נטייה לסממנים אמריקאים, לא דוקא מן המובחרים: בחורות ובחורים יפי תואר, תמונות אהבה ילדותיות, יש כאן ירידה גדולה מאז גראו לאחרונה יצירות כמו צאפייב ואלכסיס נדבסקי.

סימן טוב. עם השלמת בנינם של מספר בתי קולנוע חדשים שפר מצבו של מבקר הקולנוע הבינוני, תורים רבים גדלדלו או נעלמו כליל, בעלי בתי הקולנוע החלו ללחום על לקוחותיהם, סימן טוב מאד — לקהל, הוא יוכל לראות את סרטי תשי"ב ביתר הרחבה.

שחקן המשנה: נייג'ל פטריק. בי סרט שלישייה המכיל שלושה סיפורים קצרים מאת סומרסט מוהם, מגלם דמות קומית, מאד אנושית; מבוצעת באמנות, רמזה על אפשרויות רבות הצפונות בה.

שחקנית המשנה: אן פרנסיס. בחירה זו לא היתה קלה. אן פרנסיס בי סרט גרוע, כה צעירות וכה מושחתות, רמזה על אפשרויות רבות הצפונות בה.

שנה. סרט צרפתי אחר, שערי הלילה, שהגיע במאוחר לארץ, היה מענין ביותר. איטליה שלחה שני סרטים בעלי גימה חברתית: נשים בלי שם והעיר מתגוננת. היו אלה סרטים רציניים וחזרי קים, אלא שלא התעלו לרמה אמנותית גבוהה. הקומדיה האחת שבאה מן הארצות הלטיניות היתה קרולין היקרה, בה שיחקה מרסין קרול, אישיות קולנועית ממדרגה ראשונה. הצנזור, ש' העביר תחילה את הסרט, חזר בו לאחר שהוצג בחיפה, החליט לקצץ ממנו קטעים מספר.

חדשים וישנים. הוליווד, הספקית הראשית של סרטים לישראל, שלחה רק מספר זעום של סרטים טובים ובינונים, הציפה את ישראל ב' מבול של זבל. בין הסרטים הטובים היו: סיפור לואיזיאנה, הסרט שהיה טוב מדי בשביל אורחי תל-אביב, הוסר על ידם בכוח הזרוע מעל הבד; הנידונים לחיים, סרט עדין ופשוט אודות פצועי מלחמה שחצי גופם התחתון משותק; הוא רץ כל הדרך סרטו האחרון של ג'ון גארפילד; רק אתמול נולדה, מהדורה קולנועית של המחזה הנודע; הבאר, סרט חזק אודות יחסים ביני גזעיים בעיירה אמריקאית; מבעד לחלון, בו הצטיין במיוחד נער שחקן, בובי דריסקול; אבא היה לסבא, קומדיה על הזעיר בורגנות האמריקאית; באותו לילה גורלי, סרט פשע שההברקה העיקרית בו היתה משחקו של ספנסר טרייסי; חנה במערומיה, סרטו של יוסף מנקביץ אודות שחקנית במה מפורסמת.

רע תשי"ב * הסרט הרע

פימפרנו מתחמק. מייקל פאול ואמריקן פרסבורגר כותבים, מפיקים, מביימים את סרטיהם ביחד. הם הצליחו להוציא מתחת ידיהם כמה וכמה יצירות משובחות. **פימפרנו** נל המתחמק אודות הרפתקאותיו של אציל אנגלי בצרפת של ימי המהפכה אינו אחת מהן. הם רצו להסריט סרט הרפתקאות ממד'רגה גבוהה, נכשלו כליל, ביחוד בגלל השימוש בווד נייבו ריפסיס של לסלי הווארד.

ואלנטינו. רודולף ואלנטינו, כוכב הסרט האילם, היה, ללא ספק אישיות מענינת: בן אכרים איטלקי שהיגר לאמריקה, הפך תוך זמן קצר אלילן של הנשים. הן רדפו אחריו ללא בושם, התאכזבו בגללו. דמות זו מתקור פת הזוהר של הסרט היתה יכולה לשמש חומר מצוין לסרט ביוגרפי שיתן גם את הרקע החברתי של המאורעות. הדבר לא נעשה, ואלנטינו אינו יותר מאשר רומן זעיר

בקנה מידה כה גדול דורשת פרסומת ותע- מולה רחבים ביותר. אכן, הוליווד שמה מן הרגע הראשון את הדגש על שני גורמים אלה. אחד מאמצעי הפרסומת הבדוקים ביותר היה טיפוח פולחן כוכבים. עוד מראשית

אולם ראשי משרד החוק, שהתכנסו הש- בוע להתייעצות מקיפה בהשתתפות אבא אבן, לא הונעמו יותר בצד זה של השא- לה. הבעיה שעמד לפניו: כיצד להעמיד באזניים פניו עצמאיות ככל האפשר, מבלי להרגיז את העם האמריקאי אשר למתנהו

גלם ושאר הדברים הקטנים הנעזרים רק על צלחת של מפלגה שהיא שותפת לשלטון. לפיכך, כשבי. גי. אך רומז על אפשרות של הרחבת הקואליציה, אין הציונים הכלליים יכולים לעמוד מן הצד, לפתוח בויכוח כללי ומעמיק על עתיד המדינה. כמה מראשי ה-

(המשך מעמוד 7)
בהתקפת-נגד פסיכולוגית.
מי, מה, איך? השאלה הגדולה, שעני- ינה את הציבור, היתה, כמובן — מי עומד מאחורי הכעשה? השאלה השנייה: מה רצו להשיג?

אריז הקולנוע קירק דוגאם ומעריציו בכיכר מוגרבי, תל-אביב

מכנה משותף אחד: השקר

התקופה האילמת של הסרט החלו החברות מפיצות על שחקניהם סיפורים שונים בדבר מוצאם, השכלתם, כשרונם. לכל הסיפורים האלה היה מכנה משותף אחד: השקר. הם היו מושתתים על הסיסמה שאחר כך הש- תמש בה יוסף גבלס: ככל שהשקר גדול יותר, יותר מאמינים בו.

כיום קיבל פולחן הכוכבים אופי קצת שונה, מתוך ההנחה, כפי הנראה, שבני אדם אינם כה תמימים כמו שהיו פעם. שוב אין השקרים מוגזמים, הפכו מתונים יותר. אבל הפולחן לא פגם על ידי כך: עדיין מח- דירים, באמצעים שונים, את שמו ואת אי- שיותו של הכוכב אל כל בית ובית בעולם. הקהל הרחב חש בצורך לסגוד, אם לא למשהו, לפחות לכישרון, צושה הכל כדי לספח את הפולחן.

דוגמה מאלפת אירעה בשבוע שעבר בתל- אביב עת הופיע, בהצגת הבכורה של סרטו האלף (צ'פלין) כוכב הקולנוע קירק דאג- לאס (דניאלוביץ). המוני מעריצים עמדו בפי- תח קולנוע מוגרבי, הריעו כמסורפים לאלילם הבלוני, החיכוך בעל גומות חזק, שפילס בקושי את דרכו אל תוך האולם, כמוכסח בהודעות המוקדמות בהן נאמר כי "יפתיע את הקהל" בנוכחותו. היה זה נצחון גדול של הפרסומת על הטעם הטוב.

פסעים האדפס היה אספן

אספן בולים הוא ההובי הגדול ביותר ב- עולם. בין האספנים הגלובלים ביותר, מלבד בנו של השכן והשכן עצמו, היו גם: שני מלכי בריטניה האחרונים, הנשיא פרנקלין רוזוולט. ביחוד להוטים האספנים אחרי בול- לים יקרי מציאות בגלל פגם טכני שנפל בהם בעת ההדפסה. ברור כי בולים אלה נדירים יותר מן הרגילים, נמכרים במחירים גבוהים לאספנים. ההדפסות הראשונות של כל סידרה הן לרוב מן הסוג הזה. צבע הבולים אינו עדיין איתן, צורת הבול לעתים מטושטשת. מדינת ישראל מוציאה בולים אלה מן המחזור הר- גיל, מוכרת אותם לאספנים. רק את הגליר- צות הסובים, לאחר ההדפסות הישנות, מפי- צים בבתי הדואר.

לא יכזב להתאפק. בולי מדינת ישר- אל נדפסים בדפוס לוינאפשטיין, בת ים, על נייר מיוחד שהממשלה מספקת. משם עוברים הגליונות לאספנים. קבוצות אלו שברשותן נמצאת מכונת חירור. הדפסת הבולים היא מקצוע מיוחד במינו ובארץ נמצאים רק שלושה מומחים בו. אחד מהם הוא איזידור רוזנברג (41), יליד סדר- ביה שעלה ארצה לפני שנתיים, נשוי ואב לשני ילדים, המשמש מדפיס אחראי במחלקת הבולים.

רוזנברג הוא גם אספן של בולים, יודע היטב מה ערכם, ביחוד של אלה היוצאים פזומים מן המכונה. כיוון שהופקדו בידו הגלופות, הדיו והמכונות היה לו קשה מאד להתגבר על יצרו, להמנע מהדפסת כמה אל- פי בולים לעצמו, בשעות הפנאי, לאחר שכל שאר הפועלים הלכו הביתה.

כיוון שכל גליון נייר בולים, שהוא מיוחד במינו, נרשם בהכנסו לדפוס ובצאתו, נאלץ המדפיס בעל המרץ לקנות נייר כזה על חשבונה, להדפיס עליו את בוליו.

(ולקופתו) הצטרפה ישראל למעשה ללא סייגים.

עיתונות!

פולה והצלם

על הדלת היה תלוי שלט "מסיבה פרטית". הכונה היתה לארוחת הצהרים שערך ראש הממשלה דוד בן-גוריון לכבוד הרב אירבינג מילר, נשיאה החדש והציוני-כללי של הס- דרת ציוני אמריקה, הגוף בעל ההשפעה הגדולה ביותר ביהדות ארצות הברית. בי- פרודורים היו רק עתונאים מעטים וצלם אחד.

בחירת מלון השרון למטרה זו לא היתה מקרית. כיון שבן-גוריון מבלה בו את חופי- שם החגים שלו, בעוד אשתו, פולה, דואגת שלא יסריוהו יתר על המידה. היתה זו פולה בן-גוריון שארחה את המוזמנים הח- שובים שבאו לסעודה בלי נשותיהם. כאשר קם צלם העתונות, ניגש באדיבות אל אבא אבן ומשה שפירא, שר הפנים, ש- ישבו בפרודור, שוחחו ביניהם לפני תחילת הארוחה התניגית, ביקשם באדיבות רשות לצלמם. קרבה אליו אשת ראש הממשלה, כש- קופסת שוקולד-יצוא תחת ורועה, ציחתה עליו במפגעי להמנע מכל צילומים שהם. הצלם ניסה להמנע, הושחק ביד גבוהה, נאלץ לעזוב את המקום. פולה ניצחה את העתונות.

המשק

יח' הצו

המזכיר הכללי של התאחדות הסוחרים הכללית אפרים גוזמן, שמנמן, מגולח לי- משעזי בעל תסרוקת קפודית משומנת, חד- היכור ואיש המעשה אינו שייך לסוג ה- פעילים ההולכים בתלם. בזמן שהתאחדות בעלי תעשה ה"ליברלית", מרכז בעלי מלא- כה הנמצא בהשפעת מפא"י החליטו להתי- נגד ל"צו רישום העסקים", שפורסם על ידי משרדו של דוב יוסף, גמרה התאחדות הסו- רים הכללית, המונה כ-20,000 חברים, אומר דחקא חתמון בו בעצו.

"רישום העסקים" טוען גוזמן, הוא "צעד בריא מעיקרו. פתיחת עסקים ללא תכנון, גריכה להצטופפות של 8 מסעדות ובתי קפה בפינה אחת או 3 בתי עסק למכ- שירי צילום בקוטר של 10 מטר. לא תמיד יש להתנגד לצו, שמפרסם מתנגד פוליטי, ומד כל שכן כשמחר יגיעו הציונים הכל- ליים לשלטון." מוסיף גוזמן: "וצדו כזה הוא שגן על גלגלינו."

אולם ההעשייה מתנגדים בתוקף לרי- שום העסקים. ליצורים יש כעת חשבון מיוחד עם משרד המסחר והתעשייה והם מצפים להזדמנות להביע את מורת רוחם ממדיניותו של דוב יוסף. "בין כה וכה נרד בקרוב מן הבמה" קובעים מנהיגי התעשי- ים, "לפחות נרד לאחר מאבק".

אורחים האלי הגיע

סרט קולנוע עולה ביוקר רב. כדי לכסות את הוצאותיו ולהפיק ממנו רווח יש למכרו למספר הגדול ביותר של לקוחות. הפצה

מפלגה דורשים מיד לתפוס את היד שטרם הושטה. בי. גי. יכול היה להרשות לעצמו לסטור סטירת-לחי. שניה, לטעון כי הצ"כ אי- גם מעונינים בבעיות, רק בתיקים.

פרט מאלף: שתי סטירות הלחי ניתנו דוקא בשבוע בו הופיע בארץ אחד הקלפים החזקים ביותר של הצ"כ: מנהיג ציוני אמריקה, החולש על מקורות המגביות (ראה הלל), האדם שנבחר על אף חמתו של בי. גי. לקול תרועות-הנצחון של הציונים-הכל- ליים בישראל.

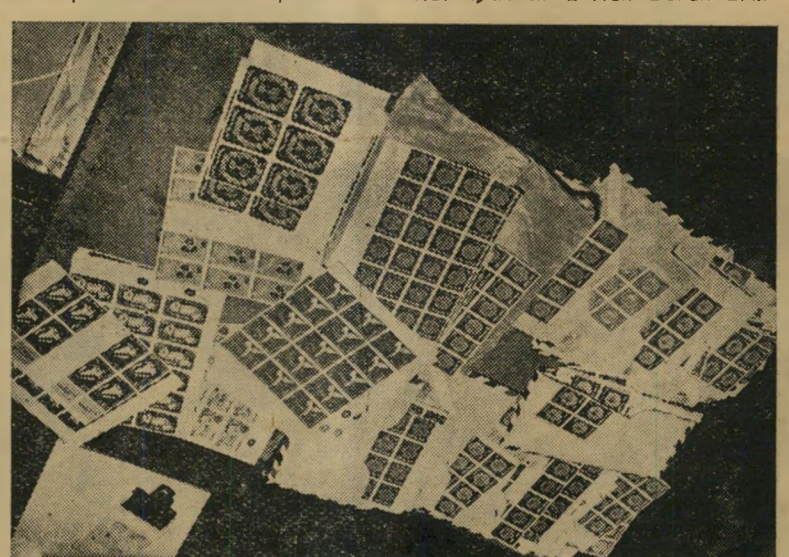
מדיניות

למשל: פילים לבנים

שדה-התעופה של לוד, ככל מדינת ישראל, הוא חתיכת אירופה ביבשת אסיה. אולם השבוע השתררה בו אווירה אסיאתית מוב- הקת. מן המסוסים ירדו: שלושה מנהיגים בורמאים בעלי עיניים שקדיות, בן-דודו של ג'והארלאל ניהרו וצירי ישראל ביאפאן, ש- ביקר בתאילנד ושוחח עם מלכה על "בעיות משותפות" (העיר ציניקן: למשל, ייצוא של פילים לבנים).

שפע אסיאתי הפוזמי זה יכול היה לעורר את הרושם שמדינת ישראל עומדת לפני תח- קרבות עם עמי אסיה. אנשים רבים במדינה השתעשעו לא פעם ברעיון של הצטרפות ישראל לגוש אסיאתי. ביניהם דוד בן- גוריון, שאינו רק תלמידו של אפלטון אלא גם מעריצו של בודהא.

אולם קו זה לא חרג מעולם מן התחומים של מישחק תמים, כי לא מספיק ללבוש

אוסף הבולים המזויפים של איזידור רוזנברג

פרט חשוב אחד: החזר

סארי כדי ליהפך לאסיאתי. הגוש האסיאתי, בהנהגת הודו, מייצג קו מסוים מאד בער- למ — קו של שיתור העמים הקולוניא- ליים על ידי מאבק עצמאי, ללא עזרה סוב- ייטית. עקב פעולתה נגד מלחמת-השחרור של העמים הערבים במארוקו ובטוניס לא התחבבה ישראל על גוש זה.

שתי עובדות רומזות על כך שהיתה כאן, אולי, פעולת-יחיד, לכל היותר מעשה קבר- צה קטנה. עובדה ראשונה: הביצוע הלוקי של הפעולה, המעיד על חוסר אפשרויות. אם התקבל טענת המשטרה כי שילנסקי אמר גם נשא פצצה, הרי העובדה שנשלח אב משפחה לפעולה כזאת לא תעיד על ריבוי אנשים.

מה היתה המטרה? קשה להניח שהיתה כוונה להריג בני-אדם. כוון טעון הפצצה ל- 45 דקות אחרי המעצב היה מאפשר הודעה טלפונית לפינוי הבנין. יתכן גם שהמטרה הי- תה הרבה יותר פשוטה: שילנסקי עשה את המעשה בצורה כה גלויה דוקא מפני שרצה לה הפס ולעורר את הרושם ההפגנתי מבלי שיהיה בכלל צורך לפוצץ פצצה.

המשטרה עצמה טרם הודיעה מה כוונתה הסופית. בינתיים האשימה אותו, ביום ה- מעצר, לפי סעיף 66 (א) (ב) של פקודת ה- חוק הפלילי, המדבר על החזקת חומרי-נפץ בלבד. העונש המקסימלי: 10 שנות מאסר.

מפלגות

אכזבה לכלה

בחיים ובמחזה היתולי יש הרבה מצבים בלתי-נעימים. אולם קשה למצוא מצב בלתי- נעים יותר מאשר זה של צעירה הלבושת את שימלת-הכלולת ואורות את מזודותיה ל- ירח-הדבש — כשבא אהוב לבה ומעמיד אר- תה על סעודה: לא היתה לו כל כוונה לבקש את ידה, רק לשאול לשלומה.

הסתדרות הציונים הכלליים היתה, השבוע, בדיוק במצב כזה. היא הפגינה קבל עם ועדה שהיא מוכנה, חפצה ונלהבת לצאת למסע- כלולות קואליציוני עם ראש הממשלה. אולם החתן הרים את גבות עיניו בתמהון בימתי: כוונתו היתה רק להרצות על מספר שאלות בעלות ערך כללי. למשל: מה דעת הציונים הכלליים על מייפעי ההסתדרות? התשובה היתה ברורה מראש כתשובת כומר קאתולי הנשאל לדעתו על בגדיים לנשים מסוג ביי- קיני.

עובדת החיים. סטירת הלחי היתה סימן-דרך דגנית הציונים-הכלליים. הם זכו לנצחון מפתיע ומהדהד בבחירות לעיריות. בבחירות לכנסת השניה לא גרמו למהפכה, אך הפכו מפלגה שניה במדינה. היה נדמה כי תחגבס הכוח האלטרנטיבי לממשלה, וכי פרץ ברנשטיין, יליד הולנד רב החיובים, עלול באחד הימים לשבת במקומו של דובר סגירה רב המרץ.

אולם הציונים הכלליים לא הגיעו לכלל

אהרון התעלף, צנח מן הסולם למעמקי הבור. **טיפה לא נעימה**, שומרי הסכיבה, עו' לי תימן, פתחו בתזמורת של יריות על מנת להזעיק עזרה כל שהיא. הופיעו: יחי' דת צ"ל שחשה לשמע היריות בסמוך לגבול, כבאי האש מפתח תקוה שהביאו עמם את מכשירי ההצלה הדרושים. הכבאי הצעיר והחסון שקבל על עצמו את המשימה, להגיע בעזרת חבלים אל הגויה המרוסקת היה עמוס אטינגר (18) מדריך מכבי ומורה להתעמלות, ספורטאי אמיץ שפעמים רבות ככר הציל חיי אדם. את דרכו

כזי בירושלים, התאמתו חששותיו השחוחיך וגאנת: "תפסתם אותי, אני הוא וינ' ברגר". המשטרה נשמה לרוחה, זכתה בקרב נגד הזמן שהוקצב לה, השאירה כמו כן לקרבנה זמן רב להרהר בחידה המנקרת במוחו: הבאמת ידע אותו סמל פינית?

הווי

לאות הוקרה

אדר נולד לפני 23 שנה בקבוצת גבע, מול הרי הגלבוע. הוא גדל ככל שאר בני הדור ה'

מישהו למד כנראה יפה את הרגלי היר הודי בעל הזקן, השתמש בידעיו אלו אור' תו לילה: בשעה שתיים לפנות בוקר, נעצרה מכונת פרטית לפני בנין תנובה. גבר וא' שה' שישבו בתוכה, החלו שופכים בפני השומר המשומעם שיצא לקראתם את לבם על רוע מזלם: הם נשארו בלי דלק, אולי יוכל לכוונם לתחנת בניין. במקום לצאת אל התחנה לאחר שהסביר להם, היכן היא, נשארו עוד מעט, הנעימו לאיש הבודד ב' שיחה קלה. את זמן שמירתו התכסס עלה יפה.

אותה שעה נכנס שותף שלישי לבנין, הוציא מהמכססים, שנגנב כמה רגעים לפ' ני כך ברוממה, את המפתחות, פתח שלש דלתות ביו אחר זו, עד שהגיע לקופת הברזל הגדולה. לאחר שפתח גם אותה בשלחה, הוציא ממנה את כל השטרות בני לירה אחת, חמש ועשר לירות. בשטרות של ח' צאי לירה, ערימו, כסף הפרוטרוט לא נגע. השלל שהביאה גניבת זוג מכססים ישן: 11,000 לירות.

קצין המשטרה שבא לחקור, מצא מעט חוטים העלולים להובילו לפתרון התעלול מה. העבודה היתה נקיה, נעשתה בכפפות. השומר, שלא חשד בבני שיחו, לא טרח לשים לב למספר המכונת. מספרי השטרות, שבאו מלקוחות שונים, לא היו רשומים.

פקיד תנובה הירושלמיים התהלכו מאז הפריצה בראשים מורכבים. הם נזכרו, ב' ני דברים: א. קבוצה, שברוב המוסדות, שם מוחזקים כספים, נוהגים לחלק את מפתחות הקופה בין לפחות שני פקידים. ב. בעבר הלא רחוק נשדדה ממשרד קופת ברזל שלמה.

ביד הלשון

"עצור, אחרת נירה". האיש קפץ מאפניו כחרף עין, לעג לקרי' אות השוטרים המזוינים, נעלם כחתול ורז' בין חפציהם הממוקים, השאיר מאחוריו רק הדי יריות וקול צעדים כבדים.

במטה הכללי של המשטרה הטו אוון קש' בת כמנין קצינים גבוהים לדבריו של ישר' רון שיף, ראש האגף הפלילי, שדרש בכל חקף מאמץ עליון לתפיסת יהודה וינברגר, בורח כלא יפו ומטריד המשטרה משך 10 ימים. "אני יודע כי אתם עייפים עד מוות אך לאור הסכנה שהפושע עלול לעזוב את הארץ אני נאלץ להגביל לכם את מועד תפי' סתו לשלושה ימים".

האולטימטום הדרוך את מנוחת אנשי הק' שר של המשטרה, מאות ידיעות על "תנועות חשודות" העמידו על רגליהם את אנשי ה' חוק הפזורים ברחבי הארץ, אך בעוכריהם עמד הפעם מכשול רציני: כושר ריצה לקוי. וינברגר היה משול למטוס קרב קל המת' חמק בזריזות מתותחיו של מפצץ; פעמים אין ספור הצליח הידוע לזריזותו זו להיע' למ מעיני השוטרים.

שעות מספר לפני תום מועד האולטימ' טום נראה וינברגר ברחובותיה של חיפה, כי' שהוא מאופר להפליא, הוכר רק על פי צורת הליכתו. אך הפוסט-האחלס התחמק שוב: בריצת עקלתון נזקק, הצליח להגיע למקום מחבוא.

ספן פיני, חיפה וסביבתה היו כמרק' חה. כל המלגות ובתי הארחה נבדקו, מבו' אות העיר והנמל נשמרו בקפדנות. המרוץ נגד הזמן היה לא פחות חשוב ומכמת כי' אשר הדלוג אחר האסיר שאסם ככלא יפו וחמק כפקחות ראווה להערכה מדי פעם ב' פעם.

קצין המשטרה שערך את הסיקרה במל' נות נהריה לא תתלהב ביותר משהובאו לי' פניו כמה חשודים שתאורס היה רחוק עדיין מלהזכיר לו את פניו של וינברגר, הסתפק ב' גילוי זהותם ובשפלות קצרות, הוא הרצין יו' תר כשלא הספיקו לו ידיעותיו בשפות העי' קריות: הצעיר רוורס הירשיון, שעמד לפ' ניו, בלונדי וממושקף, ידע רק פינית, הניח ללא אומר ובשלחה אולימפית את תעודותיו על השולחן. קצין יצא לדקות מספר, חזר בלוית סמל שהחל לבטא דרך גרונן כמה הכרות משונות. הנחקר גמגם תחילה. אך מיד

* ראש המחלקה הפלילית יהודה פראג, הזכיר בחיוב את פוטומו של תמונות הבורח ב"העולט הזה" (778), לדבריו עוזר פרטום כזה לקר את הצבור לתפיסת הפושע, כפי שקרה הפעם שבעלת מלון בנהריה טלפנה למשטרה כשחשדה בוינברגר.

זאת היתה הסיבה לקושי הרב שנתקלה בו המשטרה בבואה לגלות את מקור הבולים המזוינים. בבית הדפוס לא היו כל תלונות על גליונות בולים שחטרו. אותו מצב שרר גם אצל המדפיס הממשלתי. אבל, אף על פי שבשוק טרם נתגלו בולים כאלה, היה ידוע למשטרה כי ארבעת אלפים מהם הוצאו למכירה בסך כולל של עשרת אלפים דולר. המשטרה הצליחה לגלות את המעונין בקניה, אחר את המתח, לבסוף הגיעה אל רוזנברג עצמו, שמירה להורות באשמתו, הביא את החוקרים לביתו, מסר להם תיבת פח מוא' רכת וצרה. בתוכה, מסודרים בעשר מעטפות. היו הבולים שרוזנברג הדפיס בשביל עצמו. להשלמת חסר חשוב אחד: הם היו בלתי מחזוריים.

אור צח ויריות

האשה שבדירתה היפואית הרעועה נמצא בדים גוברים מהוצרת בית האריגה "שלוח' מודל", בני-ברק, הובאה לחקירה, גילתה כי נהג מכונת משא וחבריו שהציגו עצ' מם כסוחרים ישרים החסרים מחסן, הביאו את השלל, בקשו ממנה לאחסנו בביתה.

הקצין הניח לפניה אלבום תמונות עב כרס וכוס תה, ביקשה להקדיש מזמנה, לז' הותם לפי תמונות. לאחר שעה ארוכה של היכרות עם העולם התחתון נחה האצבע על תמונת גבר צעיר: "זה הוא!"

"חיים שמרן, בן 25, פושע מועד, נהג במקצועו — מבוקש. תאור...". הידיעה האלחוטאית הגבירה את הקצב המשמעם של הניידות המשוטטות בסמטאותיה האפלות של יפו. ביתו של שמרן גם את שנתו בלי עדי בעליה, כפי שהוברר מיד. חבריו שהוצ' או ממטותיהם לא ידעו, כרגיל, במה מ' דובר, נשבעו בכל הירק להם כי לא ראוו' זה חדשים. החפושים נערכו בקפדנות כשכל המחבואים הידועים של אנשי העולם התח' תון נטרקים בזה אחר זה, אך אף שוטר אחד לא תאר לעצמו כי שמרן לא התעצל אותה שעה, נענה לבקשת ירדיו לפשע ל' צאת לטיול לחוף בתים, לשאוף אור צח ובאותה הזדמנות לתכן תכניות לעתיד ה' מזוהר.

השיחה התנהלה בשקט, לא הטרירה אף את עשרות זוגות הנאהבים הרובצים מדי ערב בשטח הנעים, ארבע יריות סיימו את "שיחת הרעים": על החול הרטוב פרפו חיים שמרן כשראשו עקוב מדם חבריו — רוצחיו נעלמים חיש מהר בתוך אפילת הלילה.

אמכנסיים לקופה

בחדר השינה בדירתו החדשה ברוממה, השכונה המקבלת את פני הכנסים ירושלמיים, גם מאיר בן אברהם. זילמן, כשמכנסיו מו' נחות על כסא לצד מיטתו. כשהתעורר ב'

הנרצח חיים שמרן

ארבע יריות ומות

בוקר, מצא את דלת הדירה פתוחה. המכנסים נעלמו.

כחסכן מושבע נתן בעבר את מכנסיו אלה ארבע פעמים לתיקון בידי חייט, ו' האבדה לא היתה לכאורה רצינית מדי. סי' בת ההתרגשות שהגיבה עוררה בכל זאת היתה נעוצה בגורם אחר: במכנסים מאיר זילמן, העובד זה עשרים שנה בשרות "תגר' בתי, משמש כעת גזבר. היה צרור מפת' חות, שבידים לא מהימנות היו שחים אותו לילה סכום ניכר. משחש הגזבר המבוהל בבוקר למקום עבודתו בבנין תנובה המר'

הבורח יהודה וינברגר לפני ובעת תפיסתו כמה הברות גרוניות ומאטר

החל בסולם המסתיים לאחר 20 מטר כשאחיו אהרון בן 12, נהג 17, משתרע על דפנות הבאר, דואג לבל ינתק הקשר החי בין עמוס והאחרים בחוף. עמוס הגיע לבסוף למקום ממנו נאלץ להמשיך לרדת בעזרת החבל בלי בדי הרגשות היתה לא רעה אף כי חש כבר בחסר חמצן, אולץ להחליף את מגורת ה' "לוקס" שכבתה, בפנס חשמלי שהורד אליו בחבל נפרד, הזכיר לחבריו הכבאים כי הוא עומד לנתק עצמו מן הסולם. כאן קרתה ה' קלה: באופן בלתי צפוי נוצר עם רדתו, רוח גדול מדי של חבל שגרם לעמוס סיסה לא נעימה ביותר בחלל האויר. ההלם שבא עליו לא נצ' מלגו לצעוק ולדרוש את הע' לתו המידית, שארכה שניות בלבד. עמוס נלקח לפינה קרובה, בקש סיגוריה, רק אז נוכח כי גופו נחבל במקומות רבים, החל להרגיש בכאבים בעמוד השדרה.

קריאת ראש הכבאים למתנדבים נוספים העמידה את הנוכחים במצב של היסוס לכמה דקות עד שנשמע קולו של עמוס השוכב: "אני יורד שוב".

תשובתו של הזקן היתה מעשית ביותר: הכנסת עמוס לאמבולנס ושליחתו המידית לבית החולים, שם ספר ציובאס הגיוני ל' חבריו: "את המרוק שססתי באויר מדדתי לפי קפיצותי לבריכת השחיה מן המגדל הגבוה".

הארץ

על יד ההגה עומד איש קיסריה זה 144 שנה. (הארץ) י. לבני, תל-אביב ב'. גי. בשנת 2092?

סוכנו של האלוף המנוצח הודיע כי גרסי גיו חלקוט, המאגרה הכושי בן 8' עומד לפרוש עתה מן הזירה. (חרות) דוד פינס, חיפה מה לעשות, הזקנה...

...י. קריב: ראש העיריה החדש, בן 94. (ידיעות אחרונות) אברהם שנלר, ירושלים עד מאה ועשרים.

לוי יצחק הידישלימי, סופר הדור (הדור) ראובני מרז'ני, תל אביב או כל הדורות.

הספר הבתוח

העזיב הנוכחי (והשלישי) של הארץ, ארי-יה זיו, גילה את אחד ממקורות השראתו: הוא מגדל בביתו שמונה כלבים, אשר שניים מהם מלווים אותו בהופעותיו בציבור (בעיקר בקפה כסית).

הבריטי סומרסט (הפרוטה והירח) מוזהב, לאחר ניתוח שבר שנעשה לו בשנה שעברה, שוב אחרי שערך העתון המנוקד אומר, חיים איזאק, הודיע כי ברשות מערכת מכונת הכתיבה האחת בארץ הכותבת עברית מנוקדת נתגלו שתי מכונות כתיבה מנוקדות נוספות: אחת במזכירות כפר מונאש, מושב החיילים, השניה בדורות, קיבוץ הדרום. ספר שיריו השלישי תוך שתיים של ידיו (ידידיה מנוס), מ"מ הפלמ"ח בן ה-25 שהפך סטודנט לספרות, ביכורי בוקר, המוקדש ל"הוריו, יצא השבוע. הטובים בין 37 שיריו הם שירי האהבה הציוריים. דוגמה: האשה—כבד עזרה כחריש הראשון וכמוהו מלא ורטוב... אפל בית שחיה כפתחי מערות וכמו תם מסורג באונב... חזיה כפרח רוטס ואיתן... בטנה אימהית וגדושה כחלתן."

בספר השביעי של סדרת חסמבה, שיצא השבוע, חסמבה באזור המטבח, שוב לא הסי תפק יגאל מוסינזון בהערות לימודיות, כמו הסברת תורת טביעת האצבעות, הסניי פרסקופ (רובה הצלפים) ותולדות העיר עזה; מלבד טבח הצוללת המסתורית ממוצא סיני, ציאנג, משתתף בעלילות חסמבה גם המשו רר חיים (פרחי אש) גורי שאחד מאנשי החבורה מדקלם, בשבי אויבים, ארבעה בתים משירו המפורסם של תפילה — לבחורי יש ראל לפני צאתם לקרב.

בוקס החשבונות

בהגיע ד"ר היאלמר שאכט, שר האוצר של היטלר למצרים, בהזמנת מוחמד נג'יב, סיפר כיצד התאושש ממאסרו בידו בנות הברית ומהחרמת כל רכושו על ידיהם. צעדו הראשון: בצאתו מהכלא לפני שש שנים, עטו עליו קרוב ל-200 עתלים שבקשו ממנו את חתימתו למזכרת. איש העסקים ארי גן במקום בורסה, זיכה את העתונים בחתימתו לפי שיטת ההיצע והביקוש. ההכנסות: אוצר בלום של שוקולדה וסיגריות יקרי ערך. תודתו לעתונאים: אני מקוה ששוב לא אתקל בפרצופים שלכם.

במשדרו של ד"ר מויכאל לנרא, הממונה על גביית הארנונה במשרד האוצר, הוכנס נושא חדש: לשלוח ברכות, "שנה טובה" לי חייבים במס. בצרף הודעה, כתובה על אותו כרטיס, המאיימת בחטלת קנס באם הארנונה המגיעה לאוצר לא תשולם תוך זמן מסוים.

כאשר נשאל השבוע צבי זמן, נשיאה של התאחדות בעלי הבתים לחוות דעה על ה"צעת חוק הדיור החדש, השיב הנשיא הלוחם: "אנו נסכים ל-99 מחוץ מאה הסעיפים אבל לא לסעיף הקובע את גובה שכר הדיור."

שבוע לפני שדניאל אוסטר, לשעבר ראש עיריית ירושלים הודיע ברדתו מן המסוט כי במשך 38 השנה שהוא מתגורר בירושלים לא שמע על יצחק קריב, ראשה הנ"כחי של הביתה, שיגנו ראו"ב שרי, לשעבר סגנו של אוסטר, את המאורע במלים אחי-

רות, בעלות אותה המשמעות: "אם קריב יכול להיות ראש-עיר, אפשר לחפש מועמד גם בלשכת העבודה."

בהרצאה בפני עתונאים אשר סיירו במשקי הקיבוץ הארצי מסר יעקב (קובק) שפי-רא, מרכז משק גן שמואל, מפעילי השומר הצעיר, כי משקו מספק 66 טון בשר עוף לשנה. שאל סופר דבר: "אולי אפשר לקבל טונה או שתיים?"

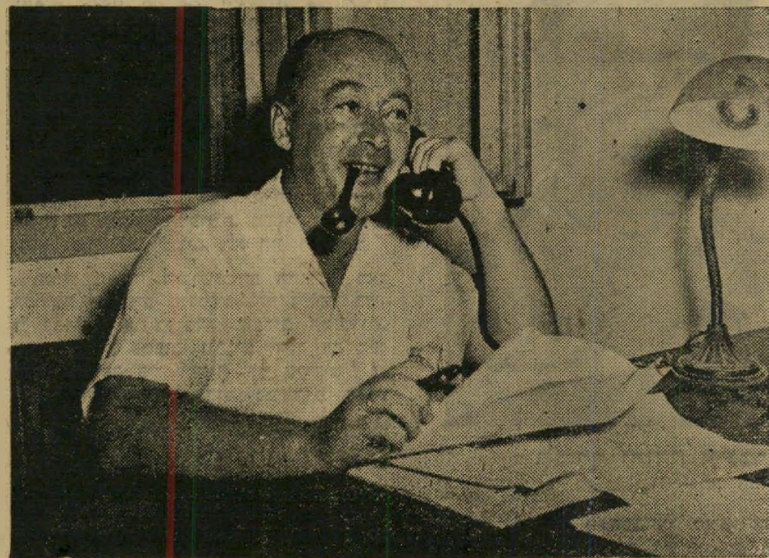
יגאל אלון החליט כי אדם שנעדר מן הארץ משך שנתיים חייב ללמדה מחדש. ה"מסקנה: השבוע יצא בלית ישראל גלילי נתן אלתרמן ושלישי ירוחם בהן למי-סע היכרות של כמה ימים, שהתחיל בגליל העליון, יגיע עד לנגב.

אלוף פלמחי אחר, שמעון (נבעתי) אבי-דן, המשמש נהג בקיבוץ השומר-הצעיר עין-השופט עסק בעיסוקו החביב, ארכיאולוגיה ואיסוף מטבעות וכלי-חרס עתיקים שהוא מצא

מניס רוקה. חנינית ואלופה

מיגרשי הטנים של מכבי תל-אביב העשויים חימה, ספגו כמות מים הגונה לקראת ה"מפעל הכפול, המשמש כמסמר העונה ב"ספורט הלכן: תחרויות בין נבחרות תור"כיה, קפריסין וישראל, אליפות בינלאומית פתוחה לטובי השחקנים בארץ. הצופים, ש"באו לראות את התחרויות ביומן הראשון, לא התפעלו ביותר ממשחקם של האורחים, אם כי האלוף הישראלי אריה וייס, מעורר על ידי אשתו אסתר, פקידת האוצר בקריה, הוכרז להתמודד בקרב מרתוני עם אלוף אנקרה, אנגיו באלאס, במשך שתיים וחצי כדי לצנחו 6:8, 8:10, 11:13.

אליפות הטנים של 1952 אספה 64 גברים מפנות שניות בארץ. בציורף 12 נשים, 30 קשישים ו-40 נערים שהקיפו את המגרש

ה"עזי" השלישי, אריה זיו שמונה כלבים לשם השראה

מכל צדיו, הצד המעניין שבאליפות הספורט האריסטוקרטי היה בשפע העצום של בנות ונשים לבושות הדר שבאו לחזות במייצגי ישראל המחזיקים במחבט.

אולם את מרבית תשומת הלב משכו שלו"שה שחקנים מקפריסין. הקפריסנים שלחו את שני אלופיהם בצי"רוף אלופת האי והלבנון שגרמה לתסיסה בין הבחורים הצעירים על מגרשי הספורט הלבן. לילה קינקליס, 19, רוקה, בעלת עיניים חומות, גוף מושך וחשוב ורגלי טניסאית, הרגינה את הצופים בתלבושתיה הקצרות. הטניסאית הצעירה משתייכת, כדוגמת שני חברי לוחית, למועדון העשיר פילד קלאב בניוקסייה.

הצעירים מבטיחים. ראש הנבחרת של הטנים הוא פקיד בממשלה המקומית באי, במחלקת העתיקות. למרות שהוא נר"א צעיר ביותר, עבד את גיל ה-30. יאנסט סטאני הוא ממוצא יווני, אב לילד, מחי

זיק שני מגרשי טנים פרטיים בביתו. כיון שהממשלה האנגלית אינה תומכת בספורט, הוא מאמן נערים בביתו ללא תשלום. הוא האלוף הרשמי של קפריסין, למרות שנוצח בצחון לפני זמן-מה. לדעתו רמת הטנים בישראל עולה על זו של קפריסין, אך ה"צ"עירים שם מבטיחים רבות". יאנסט מחזיק כבר 7 שנים בתואר אליפות הווגות עם חברו, והוא משחק כבר 15 שנה טנים.

הנציג השלישי, הנציג השלישי של המושבה הבריטית הוא הארמני היחיד, ה"אוהב ללגלג לחבריו, מבוסס מעצמו. בתח"רות האחרונה ניצח את יאנסט ומאו הוא חושב שמגיעה לו ראשות הנבחרת, אף על פי שהוא משחק רק 7 שנים.

נוסף לשלושת הקפריסנים הגיעו שלו"שה שחקנים המתחים את נבחרת אנקרה: ארול בולל, אנגין בלס וקמאל דאס.

אתלטיקה

העזרה פועל שחור

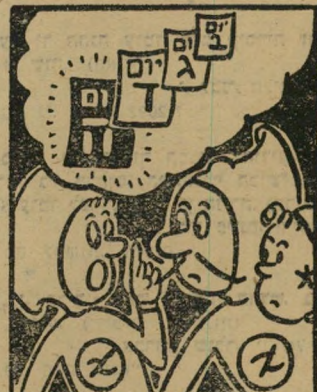
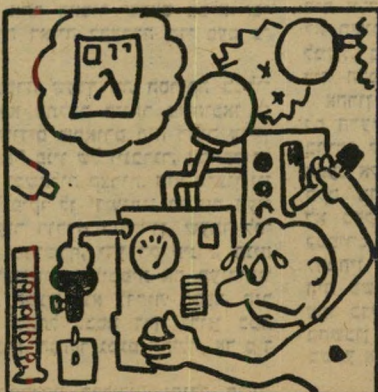
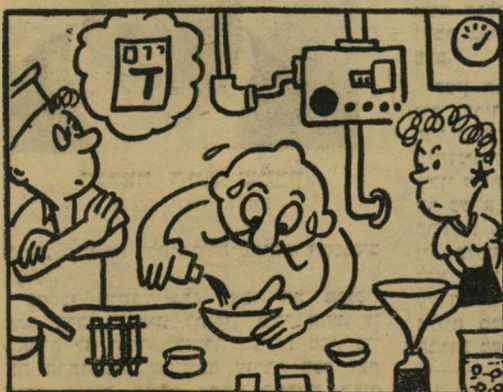
התלמידים רבו ביניהם. הפעולה בצופים הסכה לגיהנום: כל תלמיד צעק שמורה ההתעמלות שלו טוב יותר, לבסוף הסכימו הכל שהמורה הצעיר ושחור השער, אריה גליק, הוא המורה הטוב ביותר, היות ש"השתתף באולימפיאדה והוא הכי מפורסם."

אריה גליק (21) בעל אף נשרי ואופ"ניים מצווחות, משמש כמורה התעמלות בבית הספר דובנוב, ברחוב דיונגוף, תל"אביב. אך נוסף לזה הוא מורה לחינוך גוי"סני גם בבית ספר הכרמל. את הזמן שנותר לו הוא מקדיש לאמוני אתלטיקה יסודיים ומומושכים באצטד התל"אביבי המאובק. לפעמים עוזב הרץ המהיר של הפועל את המסלול, מוזמן את חבריו להתבונן בח"משת האלבומים המלאים שלו, המשמשים ציונים לקריירה של רץ למרחקים בינוניים. התקדמותו בריצת 400 מטר אופיינית: מר"מן 55.5 שניות עד 50.9 שניות. פרט לכך רץ אריה גליק גם 100, 200, 400, 800 ו-1000 מטר.

כל המרחקים כוסו על ידי הרץ הוודות לאמונים השקדנים ולהדרכתו של המאמן הממושקף מארצות-הברית, ארוינג (מון) מונדשיין שנהג בבחור הפזיז ביד קשה. ממונדשיין ואילך היתה התקדמותו של גליק בטוחה, במיוחד בריצת 800 מטר, אר"תה רץ לפי מצוחתו של מון. ההוראה מת"בצעת וגליק קובע שיא הפועל (2:02.2 ד') אחר תופס מקומות מכובדים בכנוס הפועל, למרות שלא הצטיין עקב מחלה. במפעל על שם יחזקאל גרין זוכה אריה במקום ראשון בריצת 400 מטר. עם חלוף הזמן מתקדם גם המרחק וגליק משיג שיא ברי"צת 1000 מ' (2:41.1 ד').

"בקשו אותי לרוץ 1000 מ' ורצתי" מת"נצל הרץ המהיר, ומיד לאחר מכן באה מחיקת השיא ב-800 מטר. שלל השיאים משיג את פסגתו בתורכיה, כאשר, מחוץ 6 שיאים ישראליים כובש גליק ארבעה, נק"רא מני אז: "הפועל השחור של הירצות". לאחר-כך באה פרשת האולימפיאדה ותוצאו"תיה העזומות, אך מחוץ למסגרת האולימ"פית השיג גליק חלום ישן: הוא עבר 400 מטר מתחת ל-50 שניות בזמן של 49.6 שני.

ההרפתקה מצולמת ההוא

ומוסקה, איש-הפדמ"ה. זה עתה חזרו רותי, מוסקה ומוטו ממסע-יריגו. שמעו פרטים על תכנית שטנית של ראשי-המפלגות.

"ביום ה' הם ישימו את הילדים ו" קרא מוסקה. "עלינו לעשות משהו כדי למנוע זאת, אחרת יבוא הסוף על כל תכניתנו לחולל מהפכה"

אחרי שהתפוצצה הגיעה רותי לכוכב מרובע, מאובים גזע של אנשי-מפלגה בעלי רמקולים במקום ראשים. שם נכלאה בכית-המשוגעים, מקום משכנם של הלוחאים שנוודו כמעט בעל-ראשים, משוגעים אלה יצרו מחתרת בהנהגת מוטו, מנהיגם,

אל תדאגו" אמר מוטו, "אני אחזור למעבדה ואמ"צא עד אז את האנטי-פי, שיפחץ את בנייה-הלוח לבני"אדם"

מוטו, הסתגר במעבדה של בית-המשוגעים והחל עובד בקדחתנות, 24 שעות ביממה. עבר יום ב' ויום ג', יום ד' התקרב לקצו. אך הענטיפי טרם הוצא...

מחתרת קומוניסטית בורשינגטון

בעיני כל אדם אמריקאי מעורר השם אלג'ר ה'ס רגש עמוק מאד. הפרשה הגדולה, שנמשכה ארבע שנים, חוללה משבר עצום ברחבי ארצות-הברית, כמעט גרמה לנפילתו של הנשיא טרומן. השנה היא עלולה לגרום למשבר שני — כי צלו של אלג'ר ה'ס, האדם הכלוא כיום כתא אחד מבתי הסוהר, מתהלך שוב במדינה ערב בחירות. שני הצדדים מעורבים בו עד מעל לראש. הסנטור ריצ'ארד מילהאוז ניקסון, המועמד הרפובליקאי לתפקיד סגן-הנשיא, היה אחד הגורמים העיקריים שהובילו את ה'ס לבית-הסוהר. ואילו המועמד הדמוקרטי לתפקיד הנשיא, עדלי סטיבנסון, נתן במהלך המשפט ערבות אישית לאופיו הטוב של ה'ס. החידה הגדולה ששמה אלג'ר ה'ס, שלא נפתרה סופית גם אחרי ארבע שנים, שוב משפיעה על מיליונים. הרקע לדרימה האנושית היא העיר חשינגטון, באמצע שנות השלושים. המשבר הגדול הרס את יסודות הכלכלה האמריקאית. מיליונים התהלכו מובטלים. המפלגה הרפוב' ליקאט, השמרנית יותר, סולקה מן השלטון. במקומה באו הדמוקרטים, כשבראשם אדם חדש, כמעט משותק אך אדיר השפעה: פראנקלין דילאנו רוזבלט.

אלג'ר ה'ס

מפי אדם זר, פרטים אינטימיים

פתחה את השער לקומוניזם. בעיניו היה רוזבלט בולשביק מסתה. וכמעט מעצמן נוצרו שמועות איומות — שהיועצים של רוזבלט הם קומוניסטים אמיתיים, חברי מחתרת נוראה שפרשה את יריה על כל מגוון הממשלה, מכונת אותה בצורה שתמסור את העולם כולו לידי סטאלין. חששות אלה נהאשרו, בלב רבים, כשרוזבלט הסכים בוועידת יאלטה וטהראן, במלחמת העולם השנייה, למסור לסטאלין את אירופה המזרחית ושטחים גדולים באסיה המזרחית. לא עלה על דעתם של האמריקאים היושבים בבתיים שהצבא האדום היה נוטל שטחים אלה גם בלי הסכמתו של רוזבלט, ושהלה רק נתן אישור למצב עובדתי קיים. בעיניהם היה הכל ברור: הקומוניסטים מכונים את הממשלה. והיה רק צורך לגלות הוכחות לכך שלפחות איש מרכזי אחד הוא בוגד קומוניסטי.

איש זה נמצא (או לא נמצא) בדמותו של אלג'ר ה'ס.

שבוע נגד שבועה

ה'ס היה נציג אופייני של "צעירי רוזבלט" — צעיר שעלה לגדולה מאחורי הקלעים, השיג השפעה גדולה כמוהו זה במשרד החוץ האמריקאי, ליווה את רוזבלט בוועידות הגורליות עם סטאלין. אחרי שרות של 15 שנה הגיע לשיא הצלחתו, נחשב לאדם עולה וחסר-דופי. לעומת ה'ס הסימפאטי התייב אדם שהיה שנוא כמעט מן הרגע הראשון. ויטאקר צ'אמברס העיד על עצמו שהיה קומוניסט מרגל ובוגד. הוא פרש, לדבריו, מן המחתרת הקומוניסטית של חשינגטון בסוף שנות השלושים, אחרי ששינה את דעתו להשפעת הסיפור הגדול ברוסיה והפך דתי. מאז עדיין, משך 10 שנים, בבסווען האמריקאי אדיר ההשפעה טיפס שייך למולי' הגדול לוס. לוס ידוע בתור רפובליקאי מובהק, ימני ושמרני.

ב-1948, חודשים מעטים לפני הבחירות לנשיאות (כהן ניצח טרומן את דיואי, את אף כל ההשערות), הודיע צ'אמברס לועדת בית-הנבחרים לגילוי פעולות אנטי-אמריקאיות כי יש בידי הוכחות כי אלג'ר ה'ס הוא בוגד.

עיקר האשמתו של צ'אמברס: שהוא היה יחד עם ה'ס חבר בקבוצת מחתרת קומוניסטית בשנות השלושים, שקיבל מידי ה'ס מיסמכים סודיים של משרד החוץ האמריקאי. ה'ס, שהוזמן להעיד, הכחיש את הכל, האשים את צ'אמברס כמעייל חולגי ונאלח. רוב הקהל האמין לו. אולם כמה מחברי ועדת בית-הנבחרים שמו לב לפרט קטן, שנראה להם כמזור. ה'ס הכחיש בתוקף שראה בכלל את צ'אמברס אי פעם בחייו. ואילו צ'אמברס סיפר לוועדה שפע עצום של פרטים אינטימיים ביותר של חייו, מינהגיו וחובבותיו של ה'ס — פרטים שנתגלו כולם כנכונים. כיצד

יכול היה לדעת פרטים אלה?

אולם ספקות אלה לא העלילו, צ'אמברס לא הביא שום הוכחה ממשית לדבריו. נוצר מצב של שבועה נגד שבועה, וה'ס נראה הסימפאטי יותר מבין השניים. מאחר שאי אפשר להאשים אדם בהוצאת דיבה על זכרים שאמר לפני הקונגרס, הוזמן ה'ס את צ'אמברס לחזור על דבריו מעל במה אחרת, למען יוכל להגיש נגדו משפט. צ'אמברס עשה זאת, חזר על השמותיו בדבריו. ה'ס הגיש נגדו משפט לפיצויים בסך 75,000 דולאר.

כשהופיע צ'אמברס בבית-המשפט, כנתבע במשפט העליון, הודה כי נשבע בפני הסינאט שבועת שקר. שם העיד כי אין בידי שום הוכחות בכתב. עתה הגיש לבית-המשפט מעטפה ענקית של מיסמכים סודיים שנמסרו לו, כביכול, לפני עשר שנים על-ידי ה'ס.

ה'ס הכחיש, כמובן, את הכל. מעולם לא מסר שום מיסמכים לצ'אמברס. אולם חוקרי האפ.ב.י., הבולשת האמריקאית, בדקו את המיסמכים, מצאו שהם נכתבו במכונת כתיבה מסוימת וודטק. המכונה נתגלתה. היא הייתה שייכת לה'ס, והמומחים בטקס שהמיסמכים נכתבו עליה.

הדבר עורר רעש עצום. סוף סוף נתגלתה הוכחה אמיתית: היה ריגול בממשלה. ועדת בית-הנבחרים קצצה שוב לפעולה. היא הטילה צו על צ'אמברס לגלות את כל הוכחותיו. כלילה אחד, במסיבות רומנטיות, הוביל צ'אמברס את חוקרי הוועדה לערוגה של דלעות בחתחת החקלאית. שם היו חבויים פרטים, עליהם צולמו מיסמכים סודיים נוספים.

10 נגד 0: ח"ב

מן הרגע הראשון לא היה ספק למי נתונה אהדת הקהל. מצד אחד עמד קומוניסט לשעבר, איש שניהל אינטריגות בתוך המפלגה ונשא לאשה צעירה שפגש אותה בשעת הפגנה בלתי-חוקית. אדם שהודה בעצמו ששיקר בהודמוניות קודמות באותה פרשה. לעומתו עמד ה'ס, יפה תואר ובעל רצינות חגיגית, הכחיש את הכל בשקט כמעט שמימי.

אולם מפי של צ'אמברס בא זרם בלתי-פוסק של פרטים שאת רובם המכריע אפשר היה לברר. והבירור הוכיח שהם היו נכונים. היה פשוט בלתי-אפשרי להאמין לה'ס, כשטען שוב ושוב שלעולם לא היה ידידו של האיש שסיפר את הפרטים האנטימיים ביותר של חייו.

חברה-מושבעים הראשון שקל את שתי השבועות, ששה מושבעים האמינו לצ'אמברס, ארבעה האמינו לה'ס. במקרה כזה של אי-הסכמה בין המושבעים, מחייב החוק האמריקאי משפט נוסף.

המשפט השני היה חזרה על הראשון. צ'אמברס טען שנפגש עם ה'ס בביתו בחארינג מסוים. ה'ס טען שבאותו תאריך היה בחופשה מחוץ לעיר. רופא פישפש ביומנו, העיד כי באותה תקופה היה חסר-חשיבות. משרתת כושית העידה שראתה את צ'אמברס בביתו של ה'ס.

צ'אמברס טען שפעם הלחה לו ה'ס 400 דולאר, כדי לאפשר לו לקנות מכונת. ה'ס הכחיש זאת. הבנק העיד כי ה'ס הוציא באותה תקופה סכום של 400 דולאר מחשבונו. אשתו של ה'ס ניסתה להסביר מה עשתה בכסף, לא הצליחה. אולם נקודת המוקד הייתה מכונת הכתיבה. הוכח שהייתה שייכת לה'ס. אשתו של ה'ס העידה שלא כתבה את המינים, אולם לא נמצא שום אדם אחר שיכול היה לכתוב במכונה זו. כמות אדירה של הוכחות מסיביות הצטברה נגד ה'ס.

מה היה קו ההגנה? ה'סניגור טען כי צ'אמברס רצה לשבור את ה'ס, הקושי שנים רבות לאוסף פרטים על חייו, התגב באחד הימים לדירתו וכתב בעצמו את המינים המרשימים.

שוב יצא חברה-מושבעים לדיוניו הסודיים והפעם היתה ההחלטה פה אחד: כל העשרה היו תמימי דעה שה'ס שיקר, חייב בשבועת-שקרי. הוא יידון לתקופת מאסר ארוכה, הפסיד ערעור ונכלא בבית-הסוהר.

אולם הניכוח הגדול לא נסתיים. רוב האמריקאים האמין עתה שה'ס אמנם אשם. לימינו של רוב זה עמדה חזית אדירה של עיתונים, כשבראשם שני העיתונים הגדולים של הנרי לוס — השבועון טיים והשבועון לייף, שנתנו פרסום כביר למשפט, הערימו תשבחות אינסופיות על כל מי שהיה קשור בקטגוריה ובשיפוט. הפכו את השופט והתובע לגיבורי רים לאומיים.

הממשלה עצמה שתקה ככל האפשר. כל מי שתמך בה'ס ניסה לשטש את עמדתו. כי היה ברור שהמשפט, שהשפיע על הבחירות ב-1948 (אם כי לא הכריע בהן), עלול להשפיע שוב על הבחירות של 1952. ואמנם, דחקא השנה, כמה חודשים לפני מועד הבחירות, הוציא צ'אמברס ספר ענקי של 808 עמודים על חייו וטעל המשפט, העיד על עצמו שהוא נוצר דתי, שהמיר את סטאלין בישו.

הספר זכה, כמובן, לתפוצה-ענק ולפרסומה עצומה. הפרט החשוב ביותר, שנועד לשמש נשק במלחמת הבחירות, היה כי צ'אמברס כבר מסר ידיעות על קיום המחתרת הקומוניסטית למשרד החוץ האמריקאי ב-1939, אולם משרד החוץ לא פתח אפילו בחקירה. המסקנה: ממשלת ארצות-הברית נתנה למחתרת הקומוניסטית במשרדה לפעול משך עשר שנים נוספות. בהן הנהיגו הסוכנים הקומוניסטיים, כביכול, את מדיניות המדינה וגרמו לאבדן סין ואירופה המזרחית.

בינתיים עברה גם ההגנה להתקפה נגדית. אחר 18 חדשים של מחקר מיוחד במינו, פנתה לבית-המשפט העליון, דרשה לפתוח מחשבו את כל המינים. היא הודתה כי במשפט האחרון היו ההוכחות מספיקות כדי לחייב את ה'ס, אולם טענה שבינתיים גילתה הוכחה נוספת, ההורסת לחלוטין את כל בניין הקטגוריה.

מה הייתה ההוכחה? ה'סניגוריה הטילה על מומחה מיוחד

לבנות מכונת-כתיבה הדומה בדיוק גמרן למכונה עליה נכתבו המינים הסודיים המפורסמים, המומחה יצר מכונה שכל אות ממנה היתה העתקה מדויקת של האות במכונה הקודמת, ששימשה עדות עיקרית במשפט.

מליו האחרונות של ה'ס במשפט, לפני החיוב, היו: "רבותי, יבוא היום ותבינו שנפילתי קרבן לזיוף באמצעות מכונת-כתיבה!" עתה, טענה ה'סניגוריה, נמצאה הוכחה שזיוף כזה אמנם אפשרי, והוכחה זו דיה לתת לה'ס להיראות מן הספק המתקבל על הדעת.

שוב בא הדבר לפני השופט. הוא ישב בשקט, האזין במתיחות לדברי הצדדים. לבסוף שאל את ה'סניגור: "האם יש איזו הוכחה שהיא שאמנם צ'אמברס יצר מכונה כזאת, או שהיו לו הכשרון, האמצעים והכלים לשם כך?" ה'סניגור הודה שאין לו שום הוכחה כזאת.

השופט דחה את הבקשה לרבייה. הוא הסתמך על דברי ה'סניגור, שטען כי צ'אמברס הכין את הזיופים בשלושה חודשים שעברו מאז הגיש את האשמה נגד ה'ס ועד לבירור משפט העלילה, בו נדרש להוכיחה. (צ'אמברס עצמו נשאל מדוע לא הגיש מיד את ההוכחות, ענה שלא רצה, תחילה, לגרום רעה לה'ס, אלא רק להזהיר את העם האמריקאי מפני

ויטאקר צ'אמברס

בערוגה של דלעות, מסמכים סודיים

הסכנות לאורבות לו). קבע השופט: ה'סניגוריה עבדה, בעזרת מומחים, משך 18 חודש כדי להכין מכונה כזאת. כיצד יכול היה צ'אמברס להכין כזאת תוך 3 חודשים? אחרי החלטתו של השופט נראה כאילו משפטו של ה'ס, שהאמריקאים קוראים לו, בפשטות, המשפט, נסגר לעולמים. עוד נשאר מעט עקשני של אמריקאים המסרב להאמין כי ה'ס אמנם אשם, משוכנע לחלוטין שנפל קרבן לקנוניה שטיגה את פוליטיקאים שהרשו את האיש כדי להפיל את הממשלה הדמוקרטית. אחרים מאמינים שה'ס חיסה על משהו אחר. אולם ה'סניגוריה לא תצליח, בעתיד, לגלות אדם שאפשר להוכיח כי ביצע את הזיוף, לא יפתח התיק מחדש.

מלחמת אזרחים בינלאומית

אך השפעתה העצומה של המשפט על הציבור האמריקאי, שאדם מן החוץ מתקשה להעריכו, נמשכת. הוא שיכנע את הציבור האמריקאי שהמלחמה בין ארצות-הברית וברית-המועצות אינה רק מלחמה בין מדינות, אלא מלחמת-אזרחים בינלאומית, ושהחליחיו של הצבא הסובייטי יושב בחדרי-חדריה של ממשלת ארצות-הברית עצמה. הוא גרם להופעתם של דימוגים עכורים מסוגו של הסניגור ג'ו מאקקארתי (העומד הזה 776, 752), שכל הקאריירה הפוליטית שלהם בנויה על האשמה הבלתי מבוססת כי אישים מרכזיים בממשלת ארצות-הברית (ובניהם ג'ורג' מארשל, הגנרל האמריקאי המכובד ביותר) הם בוגדים וסוכני נים סובייטיים.

הוא גרם לצידי-משפוט עצום בכל רחבי ארצות-הברית, אשר כתוצאה ממנו סולקו מן הקולנוע, התיאטרון, הספרות והעיתונות כל אדם שאי פעם היה לו קשר כל שהוא עם כל מוסד החשוד בקירבה לקומוניזם, אלפי אנשים בעלי נטיות ליברליות כלליות שלא היו קומוניסטים מימיהם. הוא גרם לכך ששום מדינאי אמריקאי אינו מעז עוד לטעון פומבית כי מוטב לארצות-הברית לגלות יחס של אהדה למערכת הגדולה של מאו טסה-טונג בסין כדי להרחיק אותה מן החוג הסובייטי ולהפכו, אולי, לסיטו שני. להיפך, משרד החוץ האמריקאי, שנקט בקו זה משך כמה שנים, מתכחש בקולי קולות לעברו של עצמו, טוען עתה את ההיפך, מגלה יחס של איבה נוקשה לסין העממית — יחס העלול לקרב את העולם הגנרל העולם השלישית החמה.

הוא גרם, נוסף על הכל, לכך כי הסיסמה של "סיהור ממשלת ארצות-הברית מן הסוכנים הקומוניסטיים" הסכה קלף חשוב במערכת הבחירות הנוכחית — קלף בידי אייז'ה וויקסון הרפובליקאיים, נציגי הימין, נגד עדלי סטייבטון הדמוקראטי, שהוא ליברלי יותר ושמרני להפנות עורף לה'ס עד לרגע ששוכנע כי אמנם אשם.

מדריכי תנועות נוער. חברי משקים מירים

המעוניינים לרכוש כרטיסים במארגן למשפט הצבאי על הנוער העברי שייערך בליל שבת, 17 לח. ז. (ראה "דבר העורף")

יפנו למערכת "העולם הזה", רחוב גליקסון 8, טלפון 66785 בכל יום בין השעות 10 — 9.

הוצאת ספרים "ירדן". ת. א.

אנשי ההגנה והפדמ"ח!

"הסוחר" על כל צורותיו זכור לכם היטב!

קראו את הספר

"באור ובסתר"

ספור מחיי המחתרת
מאת אלעזר פדהצור (גד)

למען תלמדו ותכירו את הלוחמים שעליהם הורמה יד

ההפצה הראשית — י. ברונפמן

הוצאת ש. פרידמן, תל-אביב
הופיע!

ספרו הנודע של הנרי ג'יימס
אשר זכה למהדורות אין ספור

היורשת

יצירה מהוללה
שבעיבוד הדומיניק מוסקה
להיות מוצגת על במות
התיאטרון בעולם בהצלחה
שאינה נפוגה.

הספר היורשת שמשמש
נושא לסרט מצויין בהשתתפות
שחקנית האופי או לוי ביה
(מאורת הנחשים) דה הוילנד,
שזכה בפרס האקדמיה וקצר
הצלחה ללא תקדים.
להשיג בכל חנויות
הספרים בארץ.
המכירה הראשית: "נ"ב", רח'
אלנבי 70, טל' 66011, תל-אביב.

הרחקת שערות מהפנים
מהירים ומהרגילים
שיטה דיאטרמית
(גדים קצרים)

1600 שערות דשעה

באחריות בלי צלקות ובאופן סופי
התיעוצות רפואית

"ירדניה"

תל-אביב — יוחנן הסנדלר 18.
חיפה — רחוב מיכאל 31.

פסנתרים
קניה — מכירה — תקונים
בירושלים
וסטרמן את ספר
תל-אביב, רח' רש"י 9

סרטים

העלמה יוליה

אוגוסט סטרינברג (1849—1912) כתב למי
עלה 50 מחזות, בסגנונים שונים, מהם,
בהשפעת אמיל זולה, ריאליסטים (האב),
אחרים מחזות דמיון, כמו טונגת הרוחות.
העלמה יוליה כתוב ברוח הסוג הראשון. אבל
אלף סיוברג, מחבר ובמאי הסרט המבוסס
על המחזה הזה, עשה נסיון מענין: ביצע
את הנושא השחור בקיום הרכים של מחזה
פיוטי ורמיוני. לזה הוסיף מנה של פסיכר
אנליזה, והתערובת בכללותה נותנת את אחד
הסרטים החזקים ביותר שנראו אי פעם.
העלמה יוליה (אניטה ביוק) היא בתו
המתוסבכת והגאה של בעל אחוזה אציל.
בליל חג האסיף היא מניחה עצמה להתפתות
על ידי ז'אן (אולף פאלמה) עגלון אביה,
המעריץ אותה מילדותו. לאחר שידע אותה,
הוא בו לה, דוחה את אהבתה, מעורר אותה
להתאבד.

נושא סטרינברג אופייני זה משמש לבמאי
ולחבר שחקנים בעלי תרבות ורמה גבוהים
ביותר, מסגרת מוצלחת, ביחוד בעשרים הר'
געים הראשונים. כאן מתגלה גם כשרונו
של המחזאי השבדי הגדול במלוא גדולתו:
שיח מבריק באכזריותו, הצילומים, שבמרו'
תם רואים אך לעתים רחוקות על בד הקול'
נוע, נותנים לתמונה שלמות נדירה.
אף על פי שבחיקוי השני, הסרט יורד ב'
מקצת עקב השילוב של רעיונות פרוניים,
אין ספק שהעלמה יוליה הוא סרט מופת
הראוי לקהל משובח ביותר.

זירת הקרקס

הרוסים מכנים את הקרקס שלהם במוס'
קבה "הגדול בעולם". אם כי תואר זה אינו
מגיע לו, אין כל ספק בלב כל מי שרואה
את הסרט העובדתי שצולם בו, כי בזירתו
מופיעים כמה מן הלוליינים, אקרוברים, אמי'
נים הטובים בעולם. אחדים ממבצעים ב'
ודאי שאין להם דומה בשום קרקס אחר.
אולם הסרט אינו נותן את אחד הצדדים
החשובים ביותר של הצגת הקרקס: אורית
המתחיות. רוב התמונות מצולמות מנקר'
דת מבטו של הקהל, לא נעשה כמעט כל
נסיון לשחזר אופי קולנועי לקרקס. גם הקהל
הממושע, היושב באולם כאילו נכח ב'
קונצרט של תזמורת קמרית, עוזר ליצור
אורית של שממון.

לילדים ביחוד, עלול להיות בסרט הזה
ענין, אף על פי שבקור בקרקס אמיתי, ולו
גם קטן ודל בהרבה מזה שבמוסקבה, עלול
להלחיש אותם יותר.

אגדת דג הזהב

האגדה המפורסמת אודות הדג שהעלה
בחכתו דג זהב, חס עליו השליכו בחזרה ל'
מים ובתמורה קבל את כל משאלותיו, עוב'
דה על ידי הסוכייטים לסרט מצויר עשוי
בטוביטע, הן מבחינה טכנית והן מבחינת
אמנותית עולה אגדת דג הזהב על מרבית
סרטי האחרונים של חלט דיסני: הצבעים
נחות רועשים, דמיונות בני האדם טבעיים
יותר, הרקע מסוגנן וניכרת חשומת לב
רבה מאד לפרטים.

זהו סרט מופת לילדים, אלא שיש לצרף
לו תרגום עברי, אחרת לא יבין הצופה
הישראלי הצעיר את השיח הרב, יחסית,
אשר בו.

נערת הפז

לוטה קרבטרי היתה שחקנית אמריקאית
ידועה בזמן מלחמת האזרחים. בהתאם ל'
סורת ההוליוודית העכשוית מובאים עתה
תולדותיה אל הבד בסרטזמר שמופיעה בו
שחקנית במי האטונות חדשה, מיצי גיינור,
אבל שאין בו כל חדוש ומקוריות.
לוטה רוצה להיות שחקנית, אבל באותם
הימים הבמה איננה נחשבת למקום הגון
לנערות צעירות, המשפחה מתנגדת. למרות
הכל היא מצליחה לשכנע את אמה להר'
שות לה לסובב בכפרי המערב בתכנית של
שירים וריקודים. לוטה מתפרסמת, מצליחה
מאד, מסתכנת בתככים צבאיים, אבל זוכה
בסופו של הסרט בבחור (דניל רוברטסון)
שנועד לה מתחילה על ידי התסריטאי.

מיצי גיינור היא ילדת שיקאגו, אבל
הוריה היו מהגרים ששם משפחתם גרבר.
האב, יליד הונגריה, האם — ויגאית. כא'
שר היתה מיצי בת ארבע "גלית" אותה
דודתה, מורה למחול, שהחליטה כי יש לה
כשרונות. כעבור שנים ראתה את כרמן מי

שנעשו על ידי גורן סטרינברג. נכדו
של אוגוסט.

ראנדה בהצגה, נסתה, בחזרה הביתה. לח'
קות אותה, עשתה זאת בהצלחה כה גדולה
עד כי שותפה במספר גדול של הצגות לה'
קות צבאיות, שפרחו ושגשגו אותם הימים.
היא היתה בת שמונה או.

בהתבגרה: החלה מופיעה בהצגות במה
(באחת מהן נתגלתה על ידי סוכן הוליוודי),
כשחקנית ורקדנית. קבלה במחזמר שירת
נורבניה תפקיד ראשון של ממש, לצדו של
ליצן זיג ארגו, שגלה לה סודות-במה רבים.
אומרת מיצי: "היה זה תפקיד הגדול הרא'
שון והייתי אחות אימים, אבל זיג עודד
אותי ולאחר שסיימנו את הקטע הראשון ב'
הצגת הבכורה אמר לי: 'התשואות מכוונות
רק אליך'. אם אהיה אי פעם לכוכב, אש'
תדל תמיד להיות כה טובה אל טירונים כשם
שהוא היה טוב כלפי."

מיצי אמנם היתה לכוכב, מיד לאחר
סרטה הראשון, הפכה לאחת השחקניות ה'
תביבות ביותר בארצות הברית, הנערה חו'
מת העינים והשער הספיקה, תוך זמן קצר,
להופיע במספר תפקידים ראשיים, מאיימת
להיות כוח רציני בשמי הסרטזמר.

האלוף

רינג לארדנר היה אחד מטובי המספרים
האמריקאים, היטיב לתאר את החיי ארצו,
שרטט דמויות של ספורטאים, מופיעים וע'
רים, רודפי הבצע למיניהם, עשה זאת לע'
תים בסגנון של הומור טוב-לב, לעתים באי'
רוניה נוריה ועוקצת. הגישה השונה הול'
דה את הספורד-הקצר האלוף, אודות צעיר,
מידג' קלי (קירק דאגלס) שהעניו עושה אותו
גבל חסר מצפון. מידג' עולה לגדולה, הופך
רבן התאגדות, מסיים את חייו החלולים
לאחר הקרב הגדול שלו.

ספורו המבריק של לארדנר עתה במקצת,
כרגיל, כדי להצדיק במידת מה את שפלותו
של מידג', יתר הדמויות הן רגילות למדי.
אבל משחקו של דאגלס בתפקיד הראשי
עושה את הסרט מענין.

עשרת הענקים

אי פעם, בשחר ההיסטוריה של הראינוע
גילה משהו כי בסהרה קיים נושא פוטוגני
להפליא, צלם אותו בסרט, שהצליח. מאז
מופיע אותו נושא במאות סרטים (שרובם)
לא הצליחו. הנושא: לגיון הזרים הצרפתי.
בלגיון זה, נלחמו כבר רוב שחקניה החד'
תיקים של הוליווד, אהבו על חולות המדבר
הלוהטים את מרבית שחקניות עיר הסר'
סים. עתה הגיע תורם של ברט לנקסטר
וג'ודי לורנס לגליון בפני המצלמה, הוא, ב'
תפקיד סמל מקנייד, היא בתפקיד מאהלה,
מאורית הלבושה כשחקנית פולי ברגר (אבל)
קצת נחות ערומה), אותו הסמל יפה התור'
אר, רהב הכתפיים נטל על עצמו תפקיד
"פוליטי": למנוע את נשואי הנסיכה, לסכל
על ידי כך תכנית מרידה. אויבו של מקנייד
הוא חוסין, ארוסה של מאהלה, הנהרג בק'
רב האחרון, הלגיון נצח, יחי הלגיון.

כיוון שלגיונר נשאר לגיונר, וקול של
סרטים מן הסוג הזה נשאר קהל מסוג מסו'
יים, מרובות בסרט הצבעוני הזה תמונות
של הוללות, מחולות בטן, קרבות סוערים,
טוב יעשה לגיון הזרים אם יקים ביציאה
מן הקולנוע בו הוא מוצג לשכת גיוס. מספר
המתנדבים עלול להיות גדול.

משטר החופים הלוזס

זוהי דרומה נוספת שרקעה הוא מלחמת
העולם השנייה, הפעם על משמר החופים
האמריקאי, מסתבר שבשנת 1941 גויסו לחיל
אנשים רבים, ביניהם גם בריאן דונלבי
ופורסט טאקר. מחוץ לזה ששניהם היו באר'
תם מדים, הם היו גם מאוהבים באותה נע'
רה (אלה ריינס), בתו של אדמירל. פרט
לרומאן, שהוא, כרגיל, מבדח יותר מאשר
מבדח, מכיל הסרט סרטים רבים של פער'
לות קרב ימיות, העלולות לעניין את מי
שפעולות קרב ימיות עלולות לעניין אותו.

המצודה

המצודה הוא סרט לא חדש (1936), המוצג
עתה בשנית בארץ, אודות רופא צעיר, עלי'
(החמרית) וירידתו (המסרית). הסרט,
המבוסס על סיפור מאת ד"ר קרונין, אינו
מן העמוקים או המשובחים שהוסרטו מעד'
לם, אבל בפשטותו ובאמת שבו הוא מהנה
סטייה נעימה מן החומר ההוליוודי הרגיל.
ביחוד מעניין הסרט בגלל הופעתם בו
(בתפקידים משנה) של השחקנים הבריטים,
רקט האריסון וואלף ריצ'ארדסון שהפכו
בינתיים מפורסמים. רוברט דונאט ורוא'
לינד ראסל מבצעים את תפקידי הרופא ואש'
תו.

לוצר אין תלונות

הגבר מצופע הקומה ובעל הפנים הסימי'
פטיית, חזר וקי לעבר הקהל שתשואותיו
סאנו באולם, בחיוך שהעיד על הרגשה עצ'
מית טובה במיוחד, מאד מבוססת.

לפני נסיעתו לאחת מערי אפריקה-הדרו'
מית, במסע הקונצרטים ביבשת, הודיעו ל'
סידור ביזרסקי שהבאת פסנתרון, מלחה ל'
זימרתו, מיותרת — האימפרסריו ידאג ל'
מלחה מקומי.

בהגיעו לעיר, זמן קצר לפני הקונצרט,
הודעה לפני זומר אשה הגיל העמידה, כפ'
פסנתרנית שנועדה ללחון. היו דרושות דקות
ספורות בלבד, של חזרה משותפת, כדי לע'
מוד על העובדה, שליווי-זימרה אינו יכול
הכלל ברשימת הדברים שהגברת הכבודה
מסוגלת לבצע. בתשובה לשאלה מנומסת של
הזמר, ענתה, שזה 15 שנה איננה "מנגנת
ברצינות", מלחה רדי פעם את בעלה המ'
זמר בביתו.

בילרסקי הודיע לה בשקט, שחוסר נגינה
רצינית של יום אחד, גורם להפסד של יומיים
ביכולת ביצוע. הגיה לה לעשות לבדה את
הסיכום הכולל של 15 שנה.

הגברת הכבודה נעלבה מאד, האימפרסריו'
גדה מן המצב שנוצר, ניסה לשלד את ביי'
לרסקי להסתפק בלחנה הנוכחית, רק ביי'
ביל הערב. מחר אסדר לך משהו יותר טוב.
באולם הקונצרטים חכה הקהל בחוסר סבל'
נות. החלטה בתי-רגו הושיבה את הזמר עצמו
ליד הפסנתר, עליו פרט, ליוחה את זמרתו,
קצר הצלחה בלתי רגילה.

מיבצע אהבה. היה זה רק אחד המ'

זמר סידור בילרסקי
הצגה שלישית

בקרים הבלתי רגילים של סידור בילרסקי
אשר בקולו העמוק הבחינו עוד חזני אר'
דיסה, שבשקט מכידור להשתתף במקהלור'
חיהם. הילד, שאהב לשיר עשה זאת בשמחה.
אהבה זו נימה לכניסתו לקונסרבטוריון לל'
מוד זמר, לאחר סיום לימודיו בבית ספר
תיכון, דחפתו לנטוש את שעורי החוק
ששמע באוניברסיטה, לאחר שנתיים, להתמ'
סר למקצוע המוסיקה.

באותה תקופה בוצע עוד מבצע-אהבה, שו'
נה: סידור, בן התשע עשרה, נשא אשה
לה הוא נתיב זה. ואמר סידור, האוהב
לתבל את שיחתו בהומור: "לפני כן פחדתי
נורא שאשאר רחוק..."

ערב אחד, לאחר קונצרט חיכה לו אימפ'
רסריו אמריקאי, מאחורי במה, הציע לו
לקחתו לאמריקה. בילרסקי הכה אצבע על
שיכנע על ידי כרטיסי הנסיעה שנשלחו לו ל'
מחרת. ארצות-הברית הפכו לבית, ממנו הוא
יוצא לסיורי הופעות ביבשות אחרות.

בחזרו עתה, מאפריקה הדרומית לביתו,
החלים סידור "להציק" בישראל, בה ערך
הופעות פעמיים, לפני חמש, ושלוש שנים.
הפעם מתכונן סידור להופיע מעט, להגיש
בבאס-ברייון אשר לו, מהרפרטואר הרחב
שלו, הכולל, במידה שזה יצירות מלחינים
קלאסיים ושירי עם שונים.

"אני אוהב לבקר בארץ, בגלל ההתפתחות
המהירה החלה בין ביקור לביקור," הודיע
סידור, טען שאינו מבין מדוע מרבנים תושבי
הארץ להתלונן. העיר אחד המכרים: "לו
הייתי אני מטייל בעולם, לא הייתי מבין זאת
גם אני..."

הסודן

שתי מערכות יוצאות לחו"ל

בשדה התעופה קרידון, לא הרחק מלונג דון, נחפו נציגי האישי של שר החוץ אנרי תוני אידן לקראת קבוצת אנשים שחומי עור שירדה מן המטוס אשר בא מהמזרח. היתה זאת קבוצת סיר סאיד עבד אל-רחי מאן אל-מהדי, ראש מפלגת אל-אומה ה' סודאנית, סאר, כפי שהוא נקרא בקיצור בפי הסגל המדיני של חרטום, מקוה לה' יות מושלה הראשון של סודאן העצמאית בצאת האנגלים ממנה.

בשדה תעופה אחר, אלמזה, במבואות ק' היר, נחפו נציגי האישי של ראש הממשלה מוחמד נגיב לקראת קבוצת שחומי-עור שנייה, חברי הממשלה הסודאנית שראה לנהל משא ומתן עם מצרים על עתיד ארצם. היו אלה אנשי החזית הלאומית ומפלגת עשיגא שבראשה עומד סיר סאיד עלי אל-מירגני, סאט, בפי אותם חוגים מדיניים. הוא מקוה להיות מושלה הראשון של סודאן, תחת הכתר המצרי.

לפני שלושה חודשים ציפו הכל שאל-מהדי יבקר בקאהיר, לא בלונדון. הוא אף שלח את בנו עבדאללה בראש משלחת נכבדים מאנשי מפלגתו לסיר שנועד לשמש צעד ראשון לפשרה בינו ובין מצרים. הכ' רות פארוק על עצמו כמלך הסודאן והמא' בק הנועז של פלוגות קומנדו מצריות נגד האנגלים באזור הסואץ עשתה על הסודאן גים רושם עז ואל-מהדי חשב, כנראה, כי הגיע הזמן לבוא לידי הסכם עם מצרים.

אך טרם הספיקה משלחתו לארזו את חפציה בדרכה חזרה לחרטום, הגיש ראש הממשלה הילאלי את התפטרותו לפארוק וכל השיחות שנוהלו עם הסודאנים נש' ארו תלויות באייר. עם מינויו של חוסין סירי, מיהר אל-מהדי, שיגר את בנו שנית (הפעם בראש משלחת קטנה יותר) לברר אם הממשלה החדשה מעוניינת להמשיך את אשר התחלה קודמתה, לקבל את אל-מהדי על עצמו לשיחות בקהיר.

סירי ענה בחיוב — אך לפני שהספיקה ההזמנה להתממש היה משולל כל מעמד רשמי. מאותו רגע רדפו המאורעות זה את זה במהירות מסחררת: הילאלי הודח שנית, הצבא המצרי תפס את השלטון, עלי מאהר מונה ראש משלה, פארוק אולץ להתפטר ולעזוב את הארץ.

מצרי בחרטום, סודאני בקהיר. אמנותו של אל-מהדי ביציבותה של מצרים התערערה. הוברר לו כי שכנתו הצפונית רחוקה ערין מהליות מעצמה מתקדמת ו' תקיפה אשר כדאי להתקשר אליה. הוא ערך את חשבונותיו מחדש, הפנה את מבטו מע' רבה, ללונדון. גם העובדה שרודן מצרים ה'

חדש, מוחמד נגיב, הנו סודאני מלידה, לא שינתה את החלטתו.

הלבנון

היו זמנים

בבית קטן בבירות יושב סוחר וקן אשר ארונותיו מלאים ניירות מעובשים ולבו מלא מרירות. בין הניירות והמרירות קשר הדוק: רוב הניירות הם שטר-יחוב וספרים המעידים כי אותו סוחר זקן אינו אלא עארף ביי אל-נעמאני, ששמו כבעל הון מופלג היה ידוע בכל ארצות המרחב לפני שנים רבות. מאז עברו ימים קשים על עארף ביי ורכו' שו הרב באלכסנדריה, בירות, בגדד ומנ' ציסטר נעלם. רק המיסמכים הישנים נשארו וביניהם כתב התחייבות כתוב בכתב יד ערבי פשוט, נושא תאריך ה'14.6-1925. זוהי קבלה המודה כי באותו יום קיבל ראש האוצר המלכותי של ממלכת החיג'אז 22.300 לירות אנגליות (זהב) מהוד מעל-

בן אל-מהדי בביקורו האחרון בקהיר עם ראש הקבינט המלכותי סאר שינה את דעתו

תו עארף אל נעמאני והתחייב להחזיר למל' וזה בתוספת הרבית החוקית של 7%. מאז עברו שנים מבלי שהחוב ייפרע ואף אין ל' עארף ביי כל תקווה כי עוד ייפרע. כי ראש האוצר המלכותי שקיבל את הכסף או חתם בשם מלכות שאינה קיימת יותר: ממלכת החיג'אז ההאשמית.

בינתיים נתחלפו מלכי החיג'אז ובמקום ה' מלך עלי ההאשמי עלה המלך עבד אל-עזי אל-סעודי. והוא אינו מכיר בחובותיהם של אויביו הקודמים. "כסף זה הלחית לאויבי כדי להלחם בי ולהרוג את חיילי", הוא השיב לעארף ביי כשחלה חבצ ממנו את פרעון החוב. "אין כל קשר בין ממשלת החיג'אז

אמת. המשטר החדש הדואג דווקא לשיח' רור כל תושב מן העול המצויק עליו, יב' טיח כי גם הסודאן תזכה לאותה דאגה. עמק זה, שאללה והטבע יצרו כחלק אחד, חייב להתאחד שוב, עד כי בחרטום יוכל לשבת ראש ממשלה ילד מצרים, כפי שב' קהיר יושב ראש משלה ליד הסודאן."

שומעיו המצריים הגידו ראש לאות הס' כמה. רק בלונדון ובחרטום היו כמה נכב' דים שחשבו אחרת, הודיעו כי הם מוותרים על הכבוד שבחליפין אלה. "אם שלטון נגיב בקהיר הוא מה שמציק עליהם, אנו מוכנים לקבל אותו חזרה לסודאן", הכריזו, "ובלבד שהמצרים ישארו במצרים."

שלי וממשלת החיג'אז שלוותה ממך את ה' כסף."

אובד עצות פנה הסוחר הזקן למלך עלי החיג'אזי, עת היה עוד בחיים בגולת בגדד. התשובה דמתה בתכליתה לתשובת אל-סעודי: "אין כל קשר ביני ובין החוב. ממשלת ה' חיג'אז לקחה ממך את הכסף ב-1925, ממ' שלת החיג'אז צריכה להחזיר אותו לך עכ' שיו, פנה אל-סעודי."

עארף ביי ההיאש לחלוטין מן העניין. אך אין הוא מוותר על המיסמך. "אני אוריש אותו לבני ולבני בנ', הוא הודיע השבוע. "אם פעם תפרע אותו ממשלת החיג'אז או המשפחה ההאשמית — מה טוב, אם לא — ירחמו עלי אלה וההיסטוריה!"

מצרים

השם הכל-יכול

מאז תפס הגנרל מוחמד נגיב את השלטון הפכה עבודת פקיד הרישום במשרד הבי' ריאות המצרי, שתפקידם להוציא תעודות ליד' דה, כמעט אוטומטית. לא היה כמעט ילד אחד שנולד מאז ההפיכה ואשר הוריו הגר' גשים לא קראו לו מוחמד נגיב. עד אשר, לפני שבוע, ארעה תקלה קטנה: אחד ההר' רים תבע כי שם בנו יהיה: הגיבור מוחמד נגיב.

הפקיד הסביר לאב כי המלה גיבור היא תואר, לא שם. אך האב, פועל נקיון בעירית קהיר, התעקש: כל העתונים ותחנת השי' דור קובעים לו הגיבור מוחמד נגיב — וזה יהיה שמו של בנו הרך. "הבט", אמר הפקיד לאב העייק, "השבוע נרשמו אצלנו 1500 תינוקות וכולם נקראו מוחמד נגיב." לבסוף, מתוך חשש פן ייחשב פחות מדי פטריטי באם יעמוד בסירובו לרשום את שם התינוק כרצון אביו, פנה הפקיד למנהל המשרד, ביקשו שיסייע לו בהסברה. אך לשוא: הפועל לא הסכים בשום אופן לוותר על המלה גיבור. עד אשר אחד הנוכחים מצא את הפתרון.

"אינך מתבייש בחוסר הפטריטיזם שלך?" הוא פנה תוך תרעומת לאב, "האם השם מוחמד נגיב לא מספיק לך? דע לך, יא פועל חסר-חינוך: השם מוחמד נגיב מכיל את כל הגבורה שבכולם ואין כל צורך לת' לוח בו תואר של גיבור — זה מובן מאליה."

● אותה התלהבות לרודן החדש גילו מאות אלפי הפלחים, תושבי הדלתה הפוריה עת יצא נגיב למסע ביקורים ברחבי האזור. הוא עשה את אשר לא עשה אף מדינאי מצרי לפניו: מכפר לכפר נסעה שיירתו, כשהוא מסיב לברכות הפלחים מתוך מכר' גיבור הפתחה. לא היה זה סתם מסע נימו' סין או תענוגות. נגיב נקט בצעד בלתי רגיל זה לבצע את אשר איש לפניו לא הצליח להשיג: השמטת תמיכת הוופד בעצם מצוותו, בשדות הדלתה ועריה הרחוקים פל' חים מרודים, שראו באל-נחאס אלילם המושע.

פתרון הרצח ב"ז השושנים"

(ראה עמוד 16)

הרצח היה רוצח, פקידת הבנק עליוה קופר. התייר יצא עמה אותו ערב, חור בשעה מאוחרת וביקש את דה, משכנה רצה לשכנעה תחת איומי אקדחו. ואו היא התנפלה עליו, הוציאה את האקדח מידי ורדפה אחריו בפרוודור עד שהשיגה אותו. האקדח הגיע לחדר של מר ארגולדי דרך הגוונטרה המשותפת המקשרת את שני החד' רים, מספר 3 (של עליוה קופר) עם חדרו, מספר 4, של ארגולדי. עליוה קופר ניצלה את האגורלמוסיה שקמה אחר הירייה, התגנבה דרך דלת חדר 4 הפתוחה לגוונטרה, לחדר ארגולדי, והגיחה את האקדח על מיטתו. אולם כבהלתה המעשה שכתה לסתור את שעה ולקמט את הסדין — כי שעה הסרוק וסדינה המיושר — שלא ישנו עליו — דיברו אל החוקר ופילפ לשון ברורה — עליוה קופר שיקרה וכשהאשימה ברצח, הודתה.

תשבץ 135

(ערוך לפי מתכונת הכתיב העברי המלא)

(ערוך על-פי מתכונת הכתיב העברי המלא) מאוזן: (1) כלי חפירה; (5) מנהל הוא רב סריסים;

				8	7	6	5		4	3	2	1
13						12		11			10	9
	18					17				16		15
								21			20	19
		24							23			22
						28				26		25
			32				31				30	29
								35				34
			37									33
												38
						39						
			43				42		41			40
						47			46		45	
							49					48

פרסי ספרים זפותרי תשבץ

גאולה דומנקביץ, רמת-גן, יהלום 102

חנה כוס, תל-אביב, שדרות רוטשילד 2

שלמה שרלין, ירושלים, אהרון 11

כמה עפרונות וארנק כים.
— אפשר? שאל ידידי ובלו לחכות לתשובה כבר היה הארנק בידו, פתוח. מתוכו הוציא תעודות שונות ושלושה דולרים בשטרות של אחד, בצבע חום כהה, עם פרצופו של וושינגטון למעלה.

— מגיין לך דולרים אלה? שאל ידידי החוקר.
— מצאתים במכססים שקבלתם מתנה מארצות הברית לפני כחודש.
— איזה הם המכססים?
— אלה שאני לובשם כעת!
ידידי בדקם, הסתכל על הבד, הפירמה ושאל:
— למה לא מסרתם לאוצר?
— לא הודקת לי לכסף! הורי שולחים לי מדי חודש סכום כסף עבור מחיה ולימודים.

החוקר שם את ידו על הפגימה ובדקה בזהירות. ידעתי שהוא מחפש כתמי דם. כי מדוע לא לבשה האיש והחליפה במכסם גברדין? הלז הבין את מחשבותי.
— החלפתי את הפגימה כיוון שסברתי שלא יפה להופיע בה לפני קצין משטרה. וזאת, כמובן, אחרי הירייה.
— האם לא היית סקרן לדעת מה קרה ולמה קרה?
— למה לי? החסר צרות אנוכי?

צאנו לגווסטרה המשותפת המקשרת את חדר מספר 1 עם 2. בקצה הגווסטרה אפשר היה לראות את הגווסטרה השנייה שקישרה, לדעתי חדר 3 עם 4.
— ידידי, אמר החוקר כאשר חזרנו, מוטב שתשאר בחדר. אולי נצטרך לך, הדולרים נשארים ברשותנו, כמובן גם הפגימה ושתי העוגות האלה. אחר עטפן בניי, מסרן לידי השוטרי שילווה אותנו.

ידידי התכופף והתחיל מכיים את כיסי המנוח. צורר שטרות בני חמשה ועשרה דולרים הופיע בכף ידו. אחר זרק מבט כללי על מצב השכיבה של המנוח ואז הבחנתי שהגו יחף.

— אייה חדרו של המנוח, מר ארנולדי?
— חדר מספר 8, בסוף הפרוידור.

הלכנו לשם. זה היה 15 צעדים מהמקום בו שכב הנרצח. חדר קטנטון, אולם מסודר יפה ומרוהט, בלט לעיננו. שינוי הבטנו למטה כשלשינוי אותה מחשבה. היה ברור בהחלט שהחיר לא בילה את הלילה הזה במיטתו. הסדין היה ישר, בלתי מקומט, נקי משער ראש או גוצה של הכר, שהיה קרוע במקצת. על השולחן לא ראיתי בדלי סיגריות, כוסות או איזה שהוא ספר שיכול היה להעיד כי הנרצח בילה את הלילה בקריאה או כתיבה.

אחרי בדיקה קפדנית מצאנו סכום כסף נוסף בשטרות של חמשה דולרים וכמו כן שלוש זריקות מורפינה, דבר שנתני שהאיש היה מורפיומאן, אלא אם כן תוכיח הדיסקציה את ההפך. בתוך מוזדנת עור מצאנו דרכון אמריקאי ונרתיק ריק של אקדה.

— אין מה לעשות יותר כאן, פיליפ, אמר לי ידידי החוקר. הפתרון בחוק, לא בחדר זה.

— ין לי מה לומר בנוגע לאיש, ענה מר ארנולדי לשאלה. הוא התגורר אצלי זה למעלה משנה, ותמיד היה מתבודד, לפעמים היה עורך טיולים לגליל ולנגב ולעולם לא גילה לי דבר מה בנוגע לתכניתו, ידידיו ומכריו. הוא גם לא התקשר עם יתר הידידים ועיסוקו העיקרי היה איסוף תצלומים שונים ומשונים.

— האם אתה היית הראשון שמצאו אחרי שגרצ'ה?
— כן, שמעתי ירייה ויצאתי החוצה לראות מה קרה.
— לפני כן שמעת איזה שהוא רעש, נקישות דלת או צעקות?

— אחרי הירייה שמעתי דלת נסגרת, אולם קשה לי לומר איזו, כיוון שהייתי מבולבל משינה כבדה. הלכתי לישון בשעה מאוחרת בגלל משחק פוקר ששיחקתי עם זוג ידידים עד חצות בערך.

— הואל להראותנו דיירים אלה!
בדלת הראשונה, חדר מספר 1, דפקנו ונכנסנו. זוג ישישים קיבל את פנינו בלי התלהבות יתרה. שמונתיהם מר גינגולד והגברת סופי. בחדר לא נמצא דבר מיוחד, קופסות עפרורים, חבילת כלפים, מאפרה מליאה, שלוש כוסות ריקות צמודו על השולחן. בגדים מפוררים נראו בכל פינה.
— עלי לשאול כמה שאלות, רבותי, פנה ידידי לגינגולדים. התייר שמיט נוצח ולכן אבקשם להגיד לי האם שמעתם רעש לפני הירייה? צעדים בפרוידור או איזה רעש חשוש?
— טרם הלכנו לישון, אחרי שמר ארנולדי עזבנו, זאת אומרת כעבור חצי שעה, נדמה לי ששמעתי צעדים בפרוידור.

— של גבר, אשה? נעולים, יחפים?
— כנראה של גבר, כי משך כל השבוע שמעתי אותם הצעדים לילה אחר לילה אבל לא שמתי לב לדבר. כי רבים הם ההולכים לבית הכבוד משך הלילה. חושבני שגם הלילה שמעתי אותם הצעדים. של גבר יחף. כי לא קשה להבדיל בין רגל נעולה ליחפה.

— אולי היה זה מר ארנולדי?
— לא! לא הוא! יש לו הליכה כבדה מאוד.
— אגב, מה דעתכם על המנוח? יחסיו היו טובים כלפי אחרים?

— איש שקט, שהסתיר איזה סוד והיה מלא דאגות. יש לי הרושם שחל שינוי באורח חייו היות שבשבועת הימים האחרונים היה כה עסוק שכמעט לא אמר שלום! קשנו בדלת מספר 2. בחור מתאונן על כאב שיניים פתח לנו.

— הנסנו רבותי, שמי פינר, תלמיד בשמי נית המתכונן לבחינת בגרות.
הצצנו בחדרו. הפגימה שלו היתה מוטלת על הסדין המקומט והמלוכלך. על השולחן ערימת ספרים. צלחת עוגות בה נראו עול עקבות שיניים. ספל תה קר,

מול חדרו של פינר, חדר מספר 6, חדרם של האחיות סניצקי בנות 50-55 שקיבלו אותנו בחיוך קר. נראה כי לא רצו עסקים עם המשטרה.
— מה רצון האדונים?
— שאמרת שיצאת החוצה, נכון?
— לא! לא יצאתי! התעטפתי בשמיכה מרוב פחד.
— ולא יצאת החוצה? זה לא ייתכן, הרי אשה סקרנית מטבעה!

— אחרי שהחלו מתהלכים בפרוידור אף אני יצאתי. ואז ראיתי את מר שמיט השוכב על הרצפה מת.
— את יודעת את שמו? מגיין את יודעת שהוא מת? היא חשבה לרצח קט והביטה באחותה.
— אנחנו היינו בטויל עמו לפני חצי שנה, שמעתי את מר ארנולדי שאמר: "הוא מת, המסכן!"
— תודה! אמר ידידי החוקר והסתלקנו מן החדר. אגב, שרשמתי כל תשובותיה, התכוננותי לעשות את הסיכום ולהוציא מסקנה.

— עוד לא גמרנו, פיליפ, אמר ידידי, אנחנו בהתחלת החקירה ולגומרה כה מהר אין סיכויים. העניין הוא מוטבך וממשיך להסתבר, כל כמה שנדמה לנו שמתקדמים בחקירה. נכנס לחדר מספר 3.

עירונת כתב 20 קיבלה את פנינו בחיוך רחב וחלוק לילה על גופה, יופיה משך את מבטי ושערותיה השחורות היו סרוקות, כאילו יצאה זה עתה מתחת ידו של ספר מומחה.
— גברת, אנו מהמשטרה ובאים בענין המנוח מיסטר שמיט ורוצים לשאול כמה שאלות.

— שמי עליו קופפר, פקידה בבנק. לרשותכם, רשמתי את תשובותיה אחרי שהתיישבתי לשולחן. ידידי החל מתהלך בחדר והבחורה התיישבה בקצה המיטה על סדין הלבן, ישר ומגויף יפה.

— כמה יכולה את לעזור לנו, גברת?
— אני חושבת ביותר מאשר אמרו אחרים. אחרי שינה קשה ומלאה חלומות, התעוררתי לקול גפץ. לבשתי את החלוק ויצאתי החוצה, אז, כיתר הידידים, התקרבותי אף אני לתייר הזה.

— את מכירה אותו? ידוע לך משהו הנוגע לאישיותו?
— כמעט כלום! היה איש סגור ורק פעמים ראיתי בחדר האוכל.

— הערב ראית אותו?
— לא! אכלתי בחוק, כרגיל.
— ואגב, כאשר חזרת לפנסיון, ראית אור באיזה שהוא חדר, שמעת רעש, דיבורים?

— ראיתי אור בחדר הראשון, זה של מר גינגולד. זה היה בשעה 21.50 כאשר חזרתי הביתה. הלכתי לישון ולא שמתי יותר לב לדבר כי הייתי עיפה מאוד.
— זה הכל. כעת את יכולה להמשיך לישון ואם נצטרך לך נקרא לך.

— לילה טוב, רבותי, היא חייכה. סימפסית, חשבת. יצאנו חדר נוסף, מן בתור כעת? כמעט ושכחנו את מר ארנולדי ואת חדר האוכל. נכנסנו לחדר מספר 5, חדר האוכל. הכל היה כשורה, לפי שחשבת תחילה. האור דלק, צלחת אוכל וכוסות על השולחן, אולם כאשר התבוננתי היטב שמתי לב לזוג נעליים שנמצאו מתחת לשולחן. ידידי החוקר עקב אותם ובדקם. הסוליות היו נקיות למופת, כמובן, שאלה היו נעלי מר שמיט.

— ה דעתך? שאלתי.
— טרם הגענו למסקנה.
— מר ארנולדי, קרא ידידי. בחדר טרם ביקרנו. ניכנס לחדר אם לא נפריע לאשתך.
— בבקשה, אשתי קמה ומשוחחת כעת עם הש"כנות. ובמה שנוגעני אני מוכן לעזור לכם ככל יכולתי.

פתחנו את הדלת של חדר מס 4. ארנולדי נכנס הרא-שון, עבר את החור ויצא דרך דלת הגווסטרה החצי פתוחה החוצה על מנת לנשום אוויר צה. אני יצאתי עמו והסתכלתי בגווסטרה המשותפת. היא היתה ריקה לגמרי ולמטה נראו כמגיין סקרנים מסובבים ליד גיידת השישור ומאזינים ל"משדרי הרצח". על מיטת מר ארנולדי היה מונח עיתון, לפי דעתי, שוודי.

באמת! קרא ידידי החוקר, אתה יודע גם שוודית! אשמח לשמוע את השפה שלמדתי פעם בשטוקהולם. הוא הרים את העיתון ולפתע שינו פניו את צבעם החיוור הרגיל. רק כעת שמתי לב שעל הסדין מונח אקדה ברסה. החוקר נטלו בזהירות, שלף את המחסנית והוציא את הכדור שהיה בבית"הבליעה. אחר החזיר את האקדה למקומו על הסדין.

— מה זה, מר ארנולדי? הוא שאל את האיש שעמד כל הזמן עם גבו אלנו.
האיש החזיר כסדי, נשם חזק במקומו ולא הוציא מלה מפיו. הוא חלל גושם כבדות ורועד מפחד.
— לא ידוע כלום ואני לא רצתיני! התפרץ בבכי. צעקותיו נשמעו בכל הבית וחוליות שוטרים נכנסו לחדר. הוציאו אותו לאחור ושמו עליו עד שיירגע. אחר תחזיר אותו אלי.

חכיתי שידידי החוקר יאמר דבר מה אולם הוא שתק והתעמק במחשבות.
— מה דעתך? שאלתי. האם הגעת לפתרון?
— כדעתך, ידידי, חייך. החיוך הראשון באותו ערב.
— אתה רוצה לומר ש...?
— בדיוק! איך ידעת! אתה מתקדם יפה במקצוע!

האם אתה יודע מי רצח את התייר שמיט בפנסיון השקט? האם אתה יכול להפיק אותה מסקנה הגיונית שהפיק החוקר ופירש? האם הרוצח הוא הספרדי? האם הרוצח הוא אחת משתי האחיות? האם הרוצח הוא בעל הפנסיון? מי רצח את התייר שמיט? קרא את מסקנתם של החוקר הזריו ושד פינר בפעמוד 15 של גריון זה.

הוא חרים את העיתון דאטו ופתע שינו כניו את צבעם החיוור הרגיל. רק כעת שמתי לב לעובדה שעל הסדין מונח אקדה ברסה.

— אירע רצח בבית זה וזאת ידוע לכן! ספרנה את האמת, מה ידוע לכן, מה שמעתך ומה אתן חושבות. ידידי החל להיות תקין כמנהגו תמיד שעה שאיזה מכשול לפניו.

— שום דבר מיוחד לא ידוע לי, אמרה הגדולה. אני ישנתי ולפתע שמעתי כדרך חלום שמישהו רץ בפרוידור, ירייה, ואחרי כך גוף הנופל. זה הכל!
— בטוחה שהיה גוף ולא דבר אחר?
— אמרתי גוף, כיוון שאמרת לי שהתייר נרצח. אחרת הייתי אומרת אבן.

— טוב. מאיפה באו הצעדים? ואולי שמעת דלת שנסגרה?
— אינני יכולה להגיד כי ישנתי עמוק, ואילו הייתי יודעת באיזה צד ישנתי אולי הייתי יכולה לומר בוודאות מגיין באו הצעדים.

— אולי, בכל זאת? החוקר הביט בעינייה.
— לא! איני זוכרת! היא הורידה את ראשה תחת עוצם מבטו של ידידי.
— מה עשית כאשר שמעת את הירייה? נדמה לי